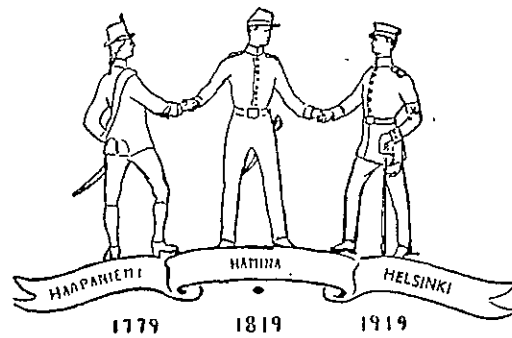

KYLKIRAUTA

*Vyötti miekan vyötärölle
Lupeellensa kylkiraudan*

N:o 3
(52)

1961

"Kadettilipun, sotilaan korkeimpien hyveiden, uskollisuuden ja miehuuden, kunnian ja toveruuden verfauskuvan edessä minä lupaan uhrata työni ja elämäni Isänmaalle".

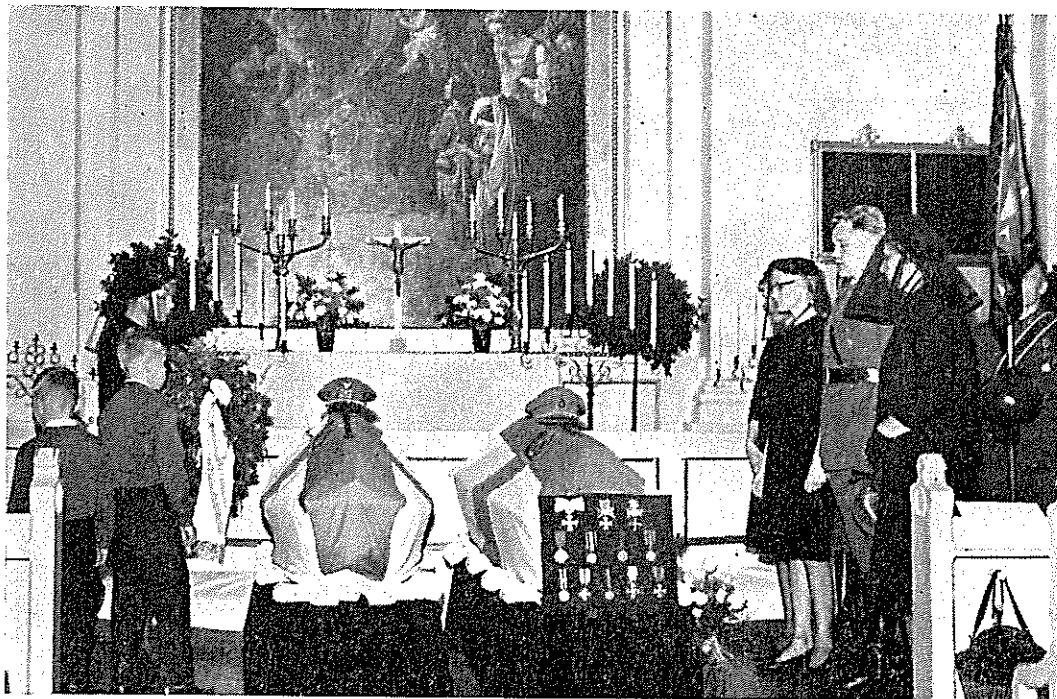

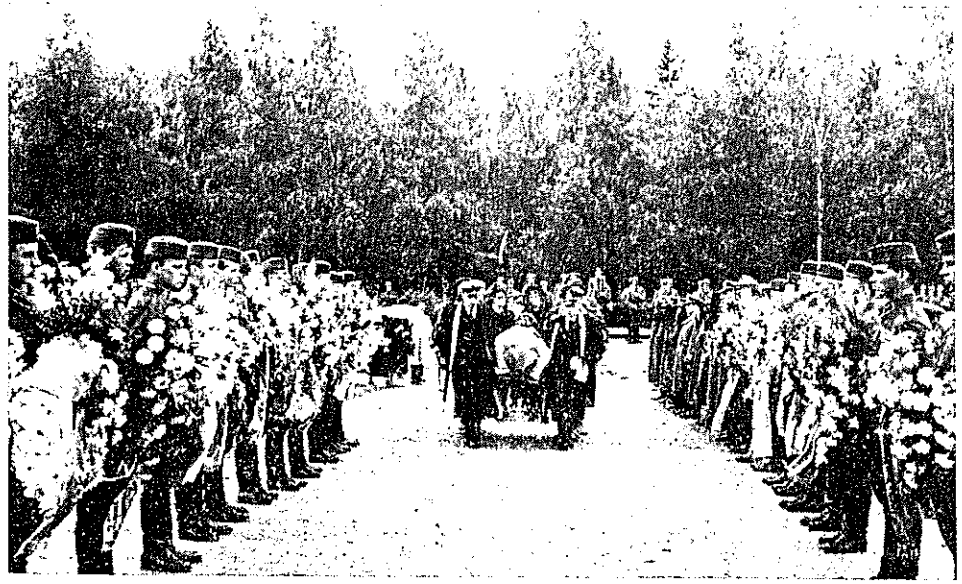
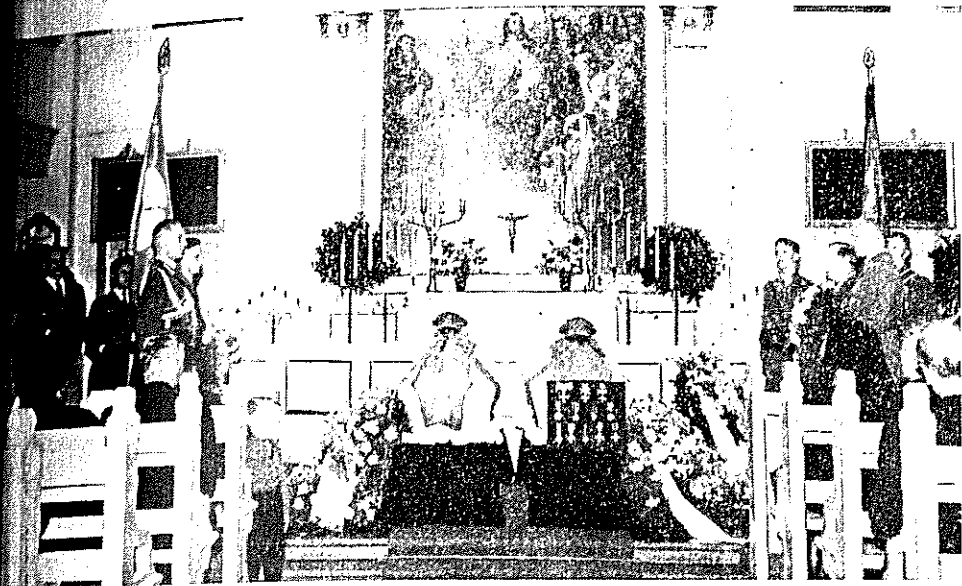
Kenri E W Kukkonen
synt 16. 5. 1903

Kapt V T Sarisalmi
synt 25. 8. 1928

Kadettikunta tekee kunniaa piiristään järkyttävällä tavalla 8. 8.
1961 temmattujen jäsentensä muistolle

Mitä upseerinura on minulle anta- nut

Upseerivajaus on nykyisin polttavimpia kysymyksiä puolustuslaitoksessa. Varmasti lukuisat kadettikunnan jäsenetkin ovat asettaneet itselleen kysymyksen — Missä on vika, kun upseerinura ei miellytä riittävässä määrin nuorukaisiamme. Kylläkirauta on kääntynyt neljä vuosikymmentä puolustuslaitoksessa palvelleen kunniajäsenemme kenraaliluutnantti Kai Savonjousen puoleen ja pyytänyt häntä kertomaan nuoremmille mielipiteensä palvelusurastaan.

Olin koulupoikana kivulloinen. Muistan miten kuvittelin itselleni ammattia, jossa joutuisin teke-
misiin ihmisten ja luonnon kanssa. Paperityö jos-
sakin toimistossa minua arvelutti, en uskonut ter-
veytenikään sellaista kestävä. "Karkaiseva" elä-
mänura olisi varmaankin parempi.

Tuli Vapausota ja maa itsenäistyi. Nuoruuden
innolla ja uhrimielellä hain Kadettikouluun ja mi-
nusta tuli kadetti. Oman valtakunnan aamunkoi-
tossa tunsin haluavani uhrata voimani — ei joi-
denkin yksityisten tai yhteisöjen eduksi — vaan
koko kansan ja maan puolesta. Olin löytänyt itsel-
leni en vain ammattia vaan myös elämäntehtävän.

Työtä riitti 1920-luvulla ja myöskin vastuuta. Oli
upseeripula niin kuin nytkin. Sai ponnistella niin
henkisiä kuin kehollisiakin voimiaan. Kun ohje-
säännöt ja koulutuskäskyt miltei tyystin puuttui-
vat, oppi jatkuvasti kysymään itseltään miten
tämän tekisin parhaiten? Itsenäinen ajattelu kehiti-
tyi.

Opin tovereissani ja alaisissani vähitellen tunte-
maan kansani eri kerrokset. Syntyäni pääkaupun-
kilaisena ei syventymisen aluksi ollut varsin help-
paa. Tarvittiin monia ponnistuksen vuosia ennen-
kuin tunsin, että alaiseni luottivat minuun ja itse
ymmärsin kansani syvien rivien menttaliteettia,
joka sekun vaihtelee eri maakunnissa. Tämä tun-
temus ei rajoittunut vain varusmiehiin vaan ainai-
silla maasto-, kenttä- ja sotaharjoituksilla se vähi-
tellen ulottui koko kansaan. Tämän tuntemuksen
mukana kasvoi kunnioitus tätä jäykkää, usein sul-
keutunutta ja itsetietoisista, monien koettelemusten
karkaisemaa, mutta myös epäluuloiseksi kehitty-
nyttä kansaa kohtaan. Näin sen suuret ominaisuu-
det, mutta myös sen pahat viat. Olin kasvanut sii-
hen kiinni. Tunsin sen omakseni. — Mieltäni alkoi

askarruttaa kysymys, miten sodan tullen voitaisiin
saada meissä suomalaisissa nämä parhaat ominai-
suudet määrääviksi.

Varusmiesten koulutus oli mielenkiintoista. Jo-
kainen kasvatettava oli yksilö. Työn tulokset näkyi-
vät heti. Ja vähitellen alkoi minulle kirkastua, että
kasvatus on koulutusta tärkeämpi. Pääasia on oi-
kean hengen luominen ja itsenäisen taistelijan
kehittäminen. Isänmaallinen kansalainen ei vain
sodan vaan myös rauhantöissä. — Helpointa tämä
oli syvien rivien parhaimmiston, ts. niin kanta-
kuin varusmies-aliupseereihin nähden, joita heidän
tinkimättömyytensä ja aitoutensa takia kunnioitan
aivan erityisesti.

Upseerinammatti antoi myös vertaansa vailla
olevan mahdollisuuden liikkua maastossa ja van-
hemmiten kaikkialla Suomen kauniissa luonnossa.
Opin tuntemaan maani. Näin heräsi mielestäni jo
varhain selvä taju luontomme ja maastomme eri-
koislaatuudesta, jollaista ei tapaa missään
muualla. Tämänhän tulisi olla eräs puolustuksemme
kulmakiviä. Harjaantumalla käyttämään luontomme
ja maastomme tarjoamia mahdollisuuksia
äärimmäisyyteen asti hyväksemme, voimme tasoi-
taa huomattavankin ylivoiman.

Upseerinammatti on monessa suhteessa erikoi-
nen. Kadettikoulussa, joukko-osastossa ja varus-
kunissa muodostuu yhteistyö ja toveruus paljon
läheisemmäksi kuin yleensä muualla. Näin saa
upseeri itselleen koko elämänsä ajaksi toveri- ja
ystäväpiirin, jossa aatteellisuus vielä on voimak-
kaasti edustettuna tässä materialisoituvassa
maailmassa. — Milloin yhteydet siviilipiireihin ovat
jääneet heikoimmiksi on se ollut minulle haitaksi.
Olemmehan saman yhteiskunnan jäseniä.

EFTA

Pohjoismaiden ministerikokous Kungälvissä heinäkuussa 1959 oli Suomen kannalta tärkeä. Silloin näet muut pohjoismaat ilmoittivat luopuvansa suunnitellusta pohjoismaiden tulliliittohankkeesta ja etsivänsä yhteistoimintaa seitsemän maan vapaa-kauppa-alueen puitteissa. Tähän totesi Suomen pääministeri Sukselainen, että myös Suomi on kiinnostunut assosioitumaan seitsemän maan kauppayhteisöön edellyttäen, että sillä on puhtaasti taloudelliset päämäärät. Suomi asetti heti myös sen ehdon, että kauppavaihtomme Neuvostoliiton kanssa on voitava jatkaa häiriintymättä ja Neuvostoliiton kanssa tekemämme suosituimmussopimus on pidettävä voimassa.

Kiinnostuksemme seitsikkosuunnitelmaan oli sikäli aivan luonnollinen, koska tärkeimmät markkinamme ovat Länsi-Euroopassa. Sitä paitsi Länsi-Euroopan merkitys ulkomaankaupassamme on viime vuosina jatkuvasti kasvanut. Tämä on johtunut ennen kaikkea Länsi-Euroopassa vallinneesta korkeasuhdanteesta. Se ei merkitse, että idänkaupamme olisi absoluuttisesti katsoen supistunut, mutta sen suhteellinen osuus kylläkin. Kauppavaihtomme itäänhän on suurin piirtein riippumaton suhdanteista ja pysyy suunnilleen muuttumattomissa luvuissa ja määrissä. Kauppavaihtomme lännen kanssa seuraa sen sijaan varsin herkästi suhdanteita, jotka viime vuosina ovat olleet jatkuvassa nousussa.

Siviilipiireissä on varsin laajalle levinnyt luulo, että upseeri on ammatissaan sidottu, ts häntä rajoittavat ohjesäännöt, koulutuskäskyt ja monet määräykset, että hän ei saa itse ajatella ja toimia, vaan hänen on tahdottomasti noudatettava esimiesten käskyjä, ymmärsi niitä tai ei. Tämä on täydellinen erehdys. Luonnollisesti tulee upseerilla olla puitteet, joiden sisällä hän voi toimia ja mitä korkeammalle hän kohoaa, sitä väljemmäksi käyvät puitteet. Mutta alaisten tukahduttaminen on meille vierasta. — Kehitys kulkee lakkaamatta eteenpäin. Puolustuslaitos on tosin usein vanhoillinen ja on näin vaarassa jäädä jälkeen, erityisesti meillä, missä varoja on niukalti. Mutta meidän kasvamme itsenäisiä taistelijoita aina sotamiehestä korkeimpiin johtajiin saakka. — Sitä miellyttävämpää on näin jälkeinpäin todeta, että minulla on ollut yleensä ymmärtäväisiä esimiehiä ja innos-

Niinpä kun Länsi-Euroopan osuus ulkomaankaupastamme vuonna 1956 oli runsas puolet, se on nyt kaksi kolmannesta. Erityisesti on vientimme kasvanut Efta-maihin, varsinkin Englantiin. Tuonnissa taas on kuutosmaiden, varsinkin Länsi-Saksan, merkitys kasvanut. Kun itäryhmän maiden osuus vuonna 1957 oli vielä noin 30 %, on se nyt vain noin 20 %.

Suomen oman edun mukaista on idänkaupan jatkuminen, koska se tarjoaa vakaat markkinat metalliteollisuudellemme. Metalliteollisuutemme tulee — tietyistä länessä saavutetuista myyntimeneistyksistä huolimatta — vielä pitkän aikaa olemaan idän kaupan varassa ja itään suuntautuu nytkin 7/8 metalliteollisuutemme viennistä, johon sisältyy metallitavaroita, koneita ja laivoja. Näiden osuus tulee sitä paitsi jatkuvasti kasvamaan samalla kun puunjalostustuotteiden osuus supistuu. Tuonti Neuvostoliitosta koostuu nyt lähinnä viljasta, rehuista, lannoitteista, sokerista, puuvillasta, metalleista ja polttoaineista. Mainittakoon, että yli puolet öljyntarpeestamme tyydytetään idästä. Epäilemättä kuitenkin myös valmiiden tavaroiden tuonti idästä tulee lähivuosina kasvamaan. Tätä edellyttävät ainakin vuosiksi 1961—65 solmitun runkosopimuksen korotetut kiintiöt.

Mutta tärkein vientiteollisuutemme on ja tulee olemaankin puunjalostusteollisuus, jonka tuotteista menee vain alun toistakymmentä prosenttia itäryh-

tuneita alaisia, niin että koko upseeriturani aikana ei aloitekykyäni ole pahemmin kahlehdittu, vaan olen saanut yrittää ja kokeilla oivalluksiani ja joskus näissä onnistunutkin. Tämä on tietenkin suuresti lisännyt työniolani.

Sodissamme osoittautui kansastani saama hyvä käsitys oikeaksi. Luottamukseni ei joutunut häpeään. Meille ennen Talvisotaa suotu 20-vuotisen työntäyteisen kehityskauden suunta osui suurelta osalta oikeaan. Vaikka aseissa ja lukumäärässä paljon puuttui oli henki kuitenkin oikea ja kestävä. Minun upseeripolveni sai muiden mukana nähdä työnsä ja ponnistuksensa tulevan siunatuksi. Volko ihminen enemmän toivoa?

Edellä lienee selvinnyt, että olen saanut tyydytyksen kerran valitsemastani elämänurasta. Jos en olisi nyt 60 vaan 16 vuotias, alkaisin kaiken uudelleen alusta.

män maihin. Näiden tuotteiden luonnolliset markkinat ovat Länsi-Euroopan tiheästi asutut ja korkealle teollistuneet, mutta samalla metsistä köyhät maat. Selluloosan ja paperitavaroiden tuontitarve näissä maissa kasvaa jatkuvasti, joten ne tarjoavat puunjalostusteollisuudellemme myös tulevaisuudessa kehityskelpoiset markkinat. Tällä teollisuudenhaarallamme on vielä suuret ja samalla korkeaarvoiset raaka-ainevarat ja se elää nyt nopean laajenemisen sekä perusteellisen nykyaikaistamisen vaihetta, jonka ansiosta vientimme on ensi vuonna kolmanneksen suurempi kuin vuonna 1959, jos vain menekkiä riittää.

Nimitys Efta koostuu virallisen englanninkielisen nimen — European Free Trade Association — sanojen alkukirjaimista. Eftan jäseninä ovat Englannin ohella Ruotsi, Norja, Tanska, Sveitsi, Itävalta ja Portugali sekä myöhemmin liittyneenä ulkojäsenenä Suomi. Kuutosalueeseen eli Euroopan talousyhteisöön kuuluvat Länsi-Saksa, Ranska, Italia, Hollanti, Belgia ja Luxemburg sekä Suomen tavoin myöhemmin liittyneenä ulkojäsenenä Kreikka. Alunperin oli tarkoituksena koko Länsi-Euroopan käsittävän vapaakauppa-alueen muodostaminen. Neuvotteluja tästä käytiin Euroopan taloudellisen yhteistyöjärjestön eli OEEC:n puitteissa vuoden 1956 keskivaiheilta lähtien, ja ne jatkuivat melkein keskeytymättä aina vuodenvaihteeseen 1958/59 asti. Tällöin kuutosalue toteutti ensimmäiset keskinäiset tullinalennuksensa ja neuvottelujen suuren vapaakauppa-alueen perustamisesta voitiin todeta epäonnistuneen. Eräänlaisena vastavetona perustettiin Englannin johdolla kilpaileva kaupparyhmittymä, joka sai nimekseen Efta ja toteutti ensimmäiset keskinäiset tullinalennuksensa heinäkuun 1960 alusta.

Kuutosalueen syntyminen ei merkinnyt sanottavaa haittaa puunjalostusteollisuudellemme, koska myös muut tärkeät saman alan viejät, kuten Ruotsi ja Kanada, olivat kuutosalueen ulkopuolella. Toisin oli laita Eftan suhteen. Jääminen Eftan ulkopuolelle olisi pitkällä tähtäyksellä merkinnyt kilpailu-asemamme selvää heikkenemistä lähinnä Ruotsiin nähden. Tosin Efta-maiden keskeinen tullien alentaminen haittaisi vain vähän vienti-intressejämme ulkopuolella ollessamme vientimme nykyisen rakenteen puitteissa. Selluloosa, sanomalehtipaperi ja sahatavaran ovat kokonaan tai melkein tullivapaita Efta-maissa. Lisäksi paperitavaroiden menekkinäköalat ovat pitkällä tähtäyksellä Eftasta riippumattakin suotuisat. Mutta kartonki ja pitemmälle jalostetut paperitavarat kohtaisivat Efta-alueella sen ulkopuolella ollessamme 15—20 %:n tullin ja vaikka näiden pitemmälle jalostettujen tuotteiden osuus viennissämme onkin vielä melko vähäinen, se kuitenkin kasvaa kaiken aikaa.

Joka tapauksessa tässä vaiheessa lienee Eftalla tullietuja tärkeämpi merkitys meille siinä suhteessa, että se luo psykologisesti suotuisan ilmapiirin suuremmille tavaratoimituksille. Niinkään Efta pakottaa meidät terveelliseen kotimarkkinateollisuuden rakennerationalisointiin, joka on liian

kauan viivästynyt tuontisäännöstelyn ja suhteellisen korkeiden suojaustullien takia. Monilla aloilla on tästä syystä hinta- ja kustannustaso kansainvälisesti katsoen sangen korkea ja tuottavuuden kehitys antaa toivomisen varaa. Tiettyjä mukautumisvaikeuksia onkin odotettavissa ja näin erityisesti tekstiiliteollisuudessa ja kemian teollisuudessa sekä osassa metalliteollisuutta. Tämä on otettu huomioon myös Eftan ja Suomen välisessä sopimuksessa sallimalla näille aloille hidastettu tullinalennusaikataulu.

Valmistelumme Eftaan assosioitumiseksi saatiin monien vaiheiden jälkeen päätökseen ja viime heinäkuun alusta alenivat tullit Efta-maista tuotavien tavaroiden osalta 30 % lukuun ottamatta edellä mainittuja poikkeusaloja, joissa alennus oli vain 20 % ja eräitä ns. fiskaalitulleja (kuten henkilöautojen tulli), jotka eivät alentuneet lainkaan. Vastaavat tullinalennukset koskivat suosituimmuusajatuksen takia myös tuontia Neuvostoliitosta.

Ensimmäinen Efta-sopimuksen mukainen tullien alennus ei ole tuntunut paljoakaan kuluttajien kukkarossa. Osaksi se johtuu siitä, että koko maatalous on sopimuksen ulkopuolella, joten elintarvikkeiden tullit eivät alentuneet. Efta-sopimushan koskee vain teollisuustavaroita. Toiseksi tullinalennus ei tule kokonaisuudessaan ostajan hyväksi. Tämä selviää pienestä esimerkistä. Jos jonkin tavaratulli on 20 % ja alennus 30 %, tulli alenee 14 %:iin eli siis 6 prosenttiyksiköllä. Kun otetaan huomioon liikevaihtovero, kustannukset sekä tukku- ja vähittäiskaupan palkkiot, vähittäishinnan alennus on noin 4½ %. Jos tulli on alempi, vähittäishinnan alentuminen on vastaavasti pienempi. Sitten kun tulli on kokonaan poistettu, vähittäishinnan alentuminen on esimerkissämme lähes 15 %. Kolmantena syynä vähäisiin hintojen alennuksiin on todettava se, että valittavan monissa tapauksissa välikädet ovat ilmeisesti korottaneet palkkioitaan.

Assosioitumisemme Eftaan oli vaikeuksien takana ja näissä vaikeuksissa kuvastuivat lännen ja idän poliittiset ristiriidat. Miten voimakkaista ristiriidoista on kysymys, nähdään siitäkin, että vielä toukokuussa GATT-järjestön Genéveissä pidetyssä kokouksessa kohdistettiin länsivaltojen taholta ankaraa arvostelua Suomen ja Neuvostoliiton viime marraskuussa tullikysymyksistä tekemään sopimukseen, joka antaa Neuvostoliitolle samat oikeudet Suomen markkinoilla kuin mitä Efta-maatiin saavat. Näin ollen ne maat, jotka kuuluvat Gattiin, mutta eivät Eftaan, kuten esimerkiksi Yhdysvallat, Länsi-Saksa ja Ranska, joutuvat markkinoillamme huonompaan asemaan kuin Efta ja Neuvostoliitto. Eftan saamat tulliedut ne hyväksyvät, koska Gattin säännöt sallivat vapaakauppa-alueiden edellyttämät poikkeamat yleisestä suositumuudesta, mutta eivät vastalauseita hyväksy Neuvostoliiton saamia vastaavia tulleita, vaikka Gatt-säännöt asettavatkin nimenomaan naapurivaltiot erikoisasemaan suosituimmuusajatuksen

sessä. Asian enempi käsittely Gattissa lykättiin tähän syksyyn. Todennäköisenä voitaneen kuitenkin pitää, että lännessäkin loppujen lopuksi hyväksytään olemassaoleva tilanne.

Sitä paitsi tällä välin on jo tapahtunut muuta tärkeämpää. Tarkoitin Eftan mahdollista hajoamista sen takia, että Englanti liittyisi kuutosalueeseen. Pääministeri Macmillanhan ilmoitti heinäkuun lopussa parlamentissaan, että Englanti aikoo hakea kuutosalueen jäsenyyttä. Tosin tällä hetkellä näyttää siltä, että kestää vielä kauan ennen kuin tällainen liittyminen tulee mahdolliseksi. Vasta nyt päästään asiasta toden teolla neuvottelemaan. Kuutosopimuksen eli ns. Rooman sopimuksen 237 artiklan mukaan on näet välttämätöntä, että jäseneksi pyrkivä maa jättää muodollisen jäsenhakemuksen ennen kuin jäsenyydestä ryhdytään neuvottelemaan. Englannin hallitus on varmasti valittaan joutunut valitsemaan tämän tien, koska väärinkäsitysten vaara tulee nyt suureksi. Monet voivat näet unohtaa, että edes myönteiseen lopputulokseen pääsemisestä ei ole vielä mitään varmuutta.

Jo sisäpoliittisista syistä olisi Macmillan mieluummin edennyt mahdollisimman varovaisesti. Hänen oma konservatiivinen puolueensa on hajalla tässä kysymyksessä, jos kohta parlamenttiryhmän selvä enemmistö onkin Macmillanin takana. Sama pitää paikkansa myös työväenpuolueen parlamenttiryhmän enemmistöön nähden. Kaikki seikat puhuvatkin sen puolesta, että Macmillan olisi mieluummin yrittänyt toistaiseksi selvitä ilman muodollista jäsenhakemusta. Englannin hallitushan oli jo useamman kuukauden ajan pyrkinyt epävirallisten yhteydenottojen kautta niin pitkälle, että varsinaiset jäseneksituloneuvottelut olisivat jääneet pelkäksi muodollisuudeksi. Mutta kuutosmaat olivat haluttomia jatkamaan tällä tiellä alustavaa vaihetta pitemmälle ja pakottivat näin Englannin jättämään jäsenhakemuksensa jo nyt.

Englannin ja kuutosmaiden välisten neuvotte-
lujen kohteeksi joutuu laaja ongelmavyöhyte. Eng-
lanti pyrkii näissä neuvotteluissa turvaamaan
ensinnäkin kansainyhteisömaiden tullietuoikeudet.
Mikään Englannin hallitus — eikä varsinkaan puo-
lueväriältään konservatiivinen — voi täysin sivuut-
taa kansainyhteisömaiden mielipidettä. Kansain-
yhteisömaiden kanta tuli heinäkuussa selväksi, kun
kolme Englannin hallituksen jäsentä teki kiertoma-
tkan kansainyhteisömaihin. Yhdellä näistä kol-
mesta, kansainyhteisöministeri Duncan Sandysillä
oli tehtävänä ottaa selvää Uuden Seelannin,
Australian ja Kanadan kannanotoista. Uudessa
Seelannissa, jonka maataloustuotteiden vienti on
pääasiallisesti Englannin markkinoita varten, esi-
tettiin odotetusti voimakkaita vastaväitteitä mah-
dollista Englannin ja kuutososten yhtymistä vastaan.
Vielä jyrkempi asenne oli Australialla ja Kana-
dalla, mikä epäilemättä oli yllätys Englannin hal-
litukselle. Kaksi muuta ministeriä, nimittäin ilmai-
luministeri Peter Thorneycroft, jonka kiertomat-
kan kohteena olivat kansainyhteisön aasialaiset

jäsenet ja työministeri John Hare, joka suoritti
vastaavan vierailun Afrikassa, joutuivat paljon hel-
pomman tehtävän eteen. Tosin Harelle esitettiin
kansainyhteisön afrikkalaisten jäsenten taholta
epäilyjä kuutosalueen suhteen, mutta ne olivat
enemmän poliittisia kuin taloudellisia epäilyjä.

Kansainyhteisömaaongelman ohella tulee Eng-
lannin ja kuutosmaiden välisen neuvottelujen toi-
seksi suureksi kohteeksi Englannin maatalouden
aseman turvaaminen kuutosalueen maatalouspoli-
tiikassa. Lisäksi neuvotteluissa tulevat esille ne
mahdolliset erityisehdot, joita muut Efta-maat esit-
tävät kuutosiin liittyessään. Englannin etujen mu-
kaista pitkällä tähtäyksellä ei olisikaan jättää täy-
sin huomioon ottamatta ne Eftan poliittisesti puo-
lueettomat jäsenet, kuten Itävalta, Ruotsi ja
Sveitsi, jotka pitävät ainakin tätä nykyä kuutos-
alueen täyttää jäsenyyttä poliittisista syistä mah-
dottamana. Mutta se, että Englanti jatkuvasti neu-
vottelee kuutosmaiden kanssa avaa luonnollisesti
mahdollisuudet myös yllättäville käänteille. Mitä
nämä mahdolliset käänteet tulevat Suomen ja län-
simaiden välisessä kaupassa merkitsemään, ei ole
vielä arvioitavissa. Sen verran vain tiedämme, että
Suomen geopoliittinen asema idän ja lännen rajalla
asettaa esille tulevissa kysymyksissä ulkomaan-
kauppapolitiikkamme vieläkin vaikeampien ratkai-
sujen eteen kuin mitä Eftaan assosioitumisemme
edellytti.

HYVÄ LEIMASIN EDUSTAA TEITÄ EDUKSENNE

Suoritamme taidolla ja huolella tyylik-
käitä kaiverruksia. Hyvät leimasinvä-
rimme tekevät hyvää leimasimillenne.

KUMILEIMASIMIA
Puhelin: Keskus: Lapinlahden 31 C. (oma keskus)
myymälä: Aikankierrok. 17, puh. 10385

Nato lännen suuri liittoutuma

Kylkivälikiraudan kehittämissuunnitelman mukaisesti on toimituskunta päättänyt laajentaa lehdessemme julkaistavien artikkelien aihepiiriä. Ottaen huomioon sen, että jäsenkunnasta on jo varsin huomattava osa erossa vakinaisesta palveluksesta, on katsottu aiheelliseksi käsitellä jonkin verran mm ajankohtaisia yleissotilaallisia aiheita. Tällaisia toivomuksia on myös jäsenistön taholta esitetty. Tässä ja muutamissa seuraavissa numeroissa on tarkoitus julkaista kirjoitussarjoja nykyisistä sotilaspoliittisista liittoutumista. Sarjan aloittaa seuraava Pohjois-Atlantin liittoa koskeva kirjoitus.

Nykyisessä maailman politiikassa näyttelevät suurta osaa kaksi voimakasta sotilaallista liittoutumaa Lännen NATO ja Idän Varsovan liitto. Tässä kirjoituksessa pyritään antamaan yleiskuva edellisestä järjestöstä.

Tänä kylmän sodan kautena menee tuskin päivääkään, ettei jossakin melkäläisessäkin sanomalehdessä esiintyisi NATO lyhenne. Jokaiselle lukijalle on siten varmasti runsaasti ainakin hajatietoja tästä järjestöstä. Sotilaallisen yleissivistyksen kannalta olisi kuitenkin tärkeitä omata myös tietty kokonaiskuva voidakseen seurata tapahtumien kehitystä ja niiden syitä suurpoliittisella näytämöllä. Tämänkään kirjoituksen puitteissa ei ole mahdollista tunkeutua kovinkaan syvälle näin laajaan kysymykseen, joten seuraavassa on rajoituttu vain olennaisimpiin seikkoihin.

NATON PERUSTAMINEN

Heti sodan päätyttyä Länsi ryhtyi nopeasti kotiuttamaan joukkojaan. Liittoutuneilla oli keväällä 1945 Euroopassa 4,7 milj miestä. Vuoden kuluttua oli vahvuus vain 879.000. Länsi totesi kuitenkin, että Neuvostoliitto ei kotiuttanutkaan samassa suhteessa omia joukkojaan. Pian ilmeni, että sillä oli vielä useita ulkopoliittisia tavoitteita. Nämä ilmenivät Persialle ja Turkille kohdistettuina vaatimuksina, Kreikan kapinan tukemisena, Itä-Euroopan valtioiden muuttamisena kansandemokraatioiksi jne. Länsi totesi näin ollen välttämättömäksi ryhtyä jälleen kokoamaan voimiaan. Aluksi syntyi eräitä erillissopimuksia. Kesällä 1948 alkanut Berliinin saarto sekä sitä edeltänyt Tšekkoslovakian kaappaus olivat lopullisena aiheena Lännen liittoutumiselle. Neuvottelut alkoivat ns Brysselin sopimukseen liittyneiden Länsi-Euroopan maiden kesken ja johtivat siihen, että huhtikuun 4. päivänä 1949 allekirjoittivat 12 valtiota Washingtonissa sopimuksen Pohjois-Atlantin liiton (North Atlantic Treaty Organization=NATO) perustami-

sesta. Nämä valtiot olivat Belgia, Tanska, Ranska, Englanti, Islanti, Italia, Kanada, Luxemburg, Hollanti, Norja, Portugali ja USA. Vuoden 1952 helmikuussa liittyivät sopimukseen myös Kreikka ja Turkki ja v:n 1955 toukokuussa vielä Länsi-Saksa. Liitto muodostettiin puhtaasti puolustusliitoksi. Päämääräksi otettiin seuraavan sodan estäminen eikä sen voittaminen.

SOPIMUKSEN TARKEIMMAT KOHDAT

Sopimuksen viidennen artiklan mukaan katsovat jäsenvaltiot aseellisen hyökkäyksen jotakin niitä vastaan hyökkäykseksi koko liittoa vastaan. Hyökkäyksen tapahtuessa on kukin liittolainen velvollinen ryhtymään yksin ja yhteistoiminnassa toisten kanssa kaikkiin toimenpiteisiin palauttaakseen ja säilyttääkseen liiton alueella turvallisuuden.

Kymmenennen artiklan mukaan voivat sopimus-kumppanit yksimielisen päätöksen perusteella kutsua liiton jäseneksi minkä tahansa Euroopan valtion, joka voi edistää turvallisuuden säilymistä liiton alueella.

JÄRJESTÖN NYKYINEN RAKENNE

1. Poliittinen organisaatio

NATON ylimpänä elimenä on Pohjois-Atlantin neuvosto, eräänlainen kansainvälinen hallitus. Sen tekemien ratkaisuiden tulee olla yksimielisiä, joten äänestyksiä ei suoriteta. Neuvoston presidenttinä toimivat jäsenvaltioiden ulkoministerit maansa nimen aakkosjärjestyksen mukaan. Virkakausi kestää vuoden. Varapresidentti ja samalla pääsihteeri valitaan erikseen. Tällä hetkellä se on hollantilainen Dirk Stikker. Neuvosto kokoontuu ministeritasolla 2—3 kertaa vuodessa. Muulloin jäsenmailla on neuvostossa ns pysyvä edustaja. Nämä kokoontuvat 1—2 kertaa viikossa. Kokouksien puheenjohtajana toimii kummassakin tapauksessa pääsihteeri.

2. Sotilaallinen organisaatio

Liiton ylimpänä sotilaallisena elimenä on sotilasvaliokunta. Se on kokoonpantu jäsenmaiden esikuntapäälliköistä (= puolustusvoimien komentajista) tehtävänäään määrittää liiton toiminnan sotilaalliset suuntaviivat ja antaa sitä vastaavat ohjeet. Käytännössä hoitaa asiat kuitenkin ns pysyvä sotilasvaliokunta, jossa toimivat kaikkien jäsenmaiden esikuntapäälliköiden sijaiset. V:n 1961 keväällä tuli pysyvän sotilasvaliokunnan puheenjohtajaksi saksalainen kenraali Adolf Heusinger.

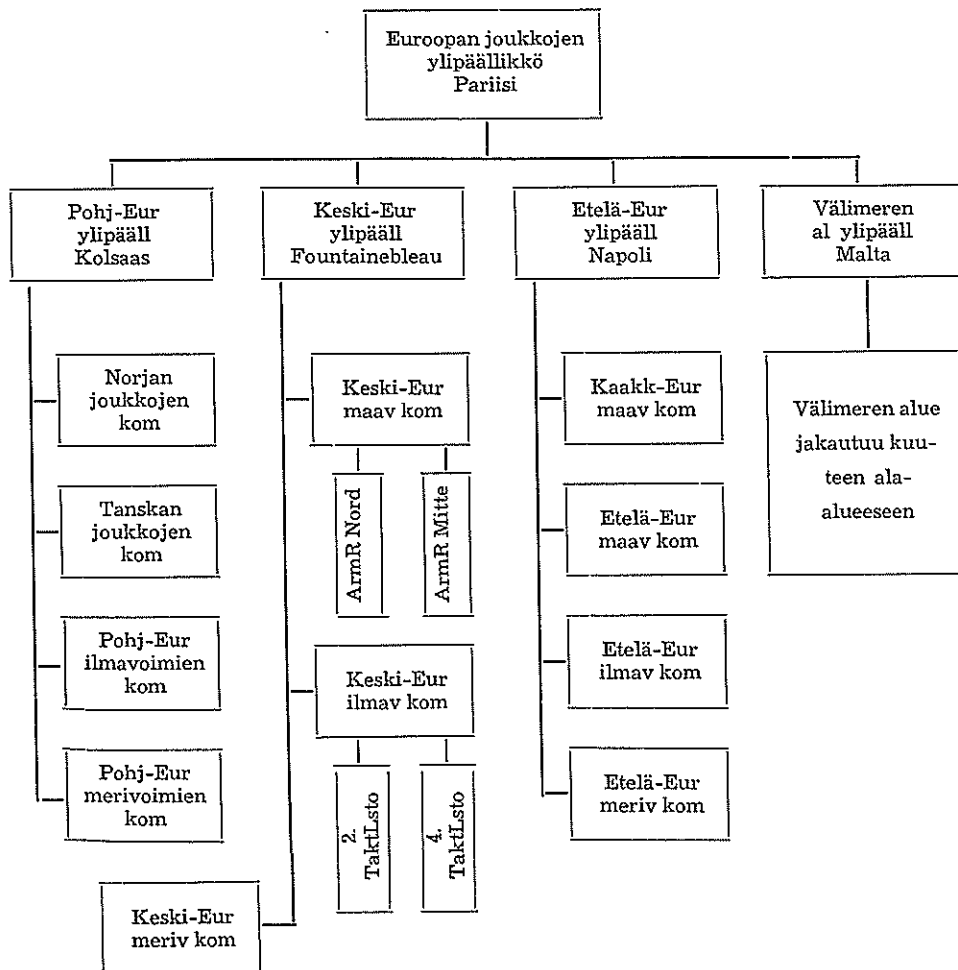
Sotilasvaliokunnan toimeenpaneva elin on ns pysyvä ryhmä, jonka muodostavat Ranskan, Englannin ja USA:n puolustusvoimien esikuntapäälliköiden sijaiset. Tämä elin antaa tärkeimmät strategiset ohjeet NATON sotavoimien komentajille, jotka ovat suoraan pysyvän ryhmän alaisia. Pysyvän ryhmän tehtävänä on myös koordinoita NATON eri puolustusalueiden suunnitelmat ja antaa niistä lausuntonsa sotilasvaliokunnalle ja neuvostolle. Pysyvälle ryhmälle on lisäksi alistettu

- standardisointivirasto,
- neuvoa-antava lentoliikenteellinen tutkimuselin,
- NATON puolustusakatemia ja
- eräitä viestiyhteyksien käyttöön liittyviä elimiä.

Atlantin liiton alue on jaettu neljään suureen vastuualueeseen, joilla kullakin on oma ylipäällikkönsä. Nämä vastuualueet ovat:

1. Liittoutuneiden Atlantin päämajan alainen vastuualue. Se ulottuu Pohjoisnavalta Kravun kääntöpiirille ja Pohjois-Amerikan rannikolta Euroopan ja Afrikan rannikolle Englannin rannikkovesiä ja Kanaalia lukuun ottamatta. Päämaja sijaitsee Norfolkissa, Virginiassa.
2. Liittoutuneiden Euroopan päämajan alainen vastuualue. Se käsittää Pohjoisnavalta Pohjois-Afrikkaan ja Atlantilta Turkin itärajalta ulottuvan alueen. Siihen eivät kuitenkaan sisälly Englanti, Portugali eikä Algeria, joiden puolustus on niiden omassa johdossa. Päämaja sijaitsee Pariisin lähellä. Siitä käytetään englanninkielisen lyhenteen mukaisesti nimeä SHAPE.
3. Kanaalin esikunnan alainen vastuualue. Se käsittää Kanaalin ja Pohjanmeren alueen. Tällä alueella on merkittäviä kyllä kaksi tasarvoista ylipäällikköä, Kanaalin ylipäällikkö ja Kanaalin meritoimintavoimien ylipäällikkö. Näiden alaisena on ns Kanaalivaliokunta, jonka muodostavat Belgian, Ranskan, Englannin ja Hollannin merivoimien esikuntapäälliköt. Päämajat sijaitsevat Portsmouthissa ja Northwoodissa.
4. Alueellinen suunnitteluryhmä Kanada/USA. Sen vastuualue käsittää koko Pohjois-Amerikan. Päämaja sijaitsee Washingtonissa.

Meitä lähinnä kiinnostavan Euroopan vastuualueen johtosuhteet on esitetty seuraavassa kaaviossa.

3. Siviiliorganisaatio

Sivillorganisaation muodostaa pääasiallisesti kansainvälinen sihteeristö, joka toimii pääsihteerin alaisena. Siihen kuuluvat seuraavat osastot: poliittinen osasto, tuotanto- ja huolto-osasto, talous- ja varainhoito-osasto, pääsihteerin toimisto, tiedotusosasto, talouden tarkastustoimisto ja tilastotoimisto. Sihteeristön eri osastot ja toimistot käsittelevät kaikkia mahdollisia totaalisen maanpuolustuksen valmisteluihin liittyviä siviilisektorin asioita henkisesti sodankäynnistä tieteelliseen tutkimukseen asti.

Neuvoston apuna toimii lisäksi runsaasti erilaisia valiokuntia.

POHJOIS-ATLANTIN LIITON SOTAVOIMAT

Alla olevassa taulukossa on esitetty tietoja NATO:n jäsenmaiden sotavoimista. Tiedot perustuvat

Tietoja NATO:n jäsenvaltioiden rauhanajan joukkojen ja taisteluvälineiden vahvuuksista

Jäsenvaltio	Joukkojen vahvuudet				Div:ia	Lentokoneiden ja sota-alusten määrä						Huom
	Maav:t	Meriv:t	Ilmav:t	Yht		tstlk	Lento tk- alus	rist	häv	s-vene	muut alukset	
Belgia	100000	4000	21000	125000	3	300	—	—	?	—	n 100	*) Territoriaali-joukkoja lisäksi n 300000 m Ei ole omia joukkoja Nyk tilanne, *) 1961:n lopussa 350000 m ja 12 div? *) Kodinturvajoukot n 100000 m *) Kodinturvajoukot n 70000 m *) Merijalkaväli *) Lentotk-aluksilla *) Näistä 27 ydinvoimalla toimivia (V:n 1961 tieto)
Englanti	317000	102000	174000	593000*)	11	1500	8	16	175	42	228	
Hollanti	97000	23000	20000	140000	5	400	1	2	34	10	68	
Islanti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Italia	310000	40000	50000	400000	15	500	—	7	54	8	325	
Kanada	48000	20000	52000	120000	2	3000	1	2	50	3	85	
Kreikka	120000	16000	21000	157000	12	400	—	1	18	4	?	
Luxemburg	3000	—	—	3000	—	—	—	—	—	—	—	
Länsi-Saksa	200000	25000	86000	311000*)	8*)	400	—	—	6	3	n 150	
Norja	21000	8000	11000	40000*)	2	200	—	—	19	5	20	
Portugali	44000	8000	4000	68000	3	?	—	—	16	3	49	
Ranska	690000	71000	745000	n1000000	?	3000	7	8	92	32	160	
Tanska	28000	7000	7000	42000*)	3	200	—	—	18	4	56	
Turkki	380000	22000	30000	500000	23	400	—	1	12	7	30	
USA	870000	175000*) 600000	825000	n2500000	18	20000 9200*)	103	68	421	125*)	n 1900	
Yhteensä	n 3,2 milj	n 1,1 milj	n 1,4 milj	n 6 milj	105	39500	120	105	915	246	n 3200	

NATO:n PUOLUSTUSDOKTRIINI

NATO:n johto perustaa rauhan säilyttämiseen tähtäävät toimenpiteensä tunnettuun pelotusoppiinsa. Yksinkertainen ja selvä päämäärä on tehdä järjestö niin voimakkaaksi joukkojensa ja varustuksensa puolesta, että vastustajan on pakko todeta hyökkäyksen olevan kannattamattoman. Nämä toimenpiteet ovat nytkin nähtävissä. NATO:n sotavoimat on käsitteellisesti jaettu kahteen suureen ryhmään ns "miekka ja kilpi" periaatteen mukaisesti.

1. Miekka

Miekan muodostavat ydin- ja ohjusaset. Niitä asettavat tarvittaessa käyttöön USA ja Englanti. Myös Ranskalla lieenee jo tänä vuonna käytettävissään taistelukäyttöön soveltuvia ydinräjähteitä. Muilla jäsenmailla niitä ei vielä ole. NATO:n Euroopan joukkojen ylipäällikkö kenraali Norstad on vaatinut NATO:n tekemistä "neljänneksi atomimahdiksi". Toisin sanoen NATO:n joukot olisi kansallisuuteen katsomatta varustettava ydinräjähtein. Tähän ei vielä ole suostuttu, mutta ilmeisesti aikaan näin käy.

Organisaatioissa ovat miekka-voimia ensisijaisesti USA:n ja Englannin osittain jatkuvassa valmiudessa olevat voimakkaat strategiset ilmavoimat, joihin on liitetty myös ilmavoimien kauko-ohjusyksiköt. Toisena voimakkaana pelotusaseena ovat valtamerillä partioivat USA:n ydinvoimalla liikkuvat sukellusveneenet, joilla on mukanaan ydinräjähdäkärjillä varustetut keskimatkan Polarishjukset. Sukellusveneenet pystyvät laukaisemaan ohjuksensa veden jopa jääkuorenkin alta eikä vastustaja pysty selvittämään niiden paikkaa riittävän tarkasti voidakseen tuhota ne yllättäen. Kolmantena voimana ovat USA:n neljä mahtavaa laivastoa, joiden avulla voimien painopistettä voidaan nopeasti muuttaa. Eriytyisesti on mainittava lentotukialukset ja ohjusaseistuksella varustetut taistelualukset.

Miekka-voimien aseistus edustaa valtavaa tuhoamisvoimaa, joka voidaan suunnata käytännöllisesti katsoen mihin paikkaan tahansa maapallolla ja niin nopeasti, etteivät vihollisen toimenpiteet ole vielä ehtineet vaikuttaa niihin häiritsevästi. Miekka-voimat pakottavat näin ollen vastustajan harkitsemaan sodan kannattavuutta, sillä tuhot omalla alueella tulisivat olemaan ehkä ylivoimaisen ras-kaat.

2. Kilpi

Miekka olisi ilman kilpeä puolustajan kannalta tasapainoton. Miekka-joukkojen tukialueet onkin pakko suojata kilpijoukoilla. Mitä lähempänä kilpi on vastustajaa sen paremmin se täyttää tehtävänsä. Tätä vaatii jo yksityisten jäsenmaidenkin etu. Kilpi-joukkoihin kuuluvat tavanomaiset maa-voimat, taktilliset ilmavoimat ja kevyet merivoimien yksiköt. Nämä ovat yleensä eurooppalaisten jäsenmaiden joukkoja, joita tukevat Euroopassa olevat amerikkalaiset ja kanadalaiset yksiköt.

Kilpi-joukkoja varustettaessa on pyritty lisäämään joukkojen tulivoimaa ja pitämään miesvahvuudet vastaavasti pienempinä. NATO:n Euroopan ylipääällikkö on katsonut kuitenkin, että ilmeisessä painopistesuunnassa Keski-Euroopassa pitäisi olla jatkuvasti aseissa maavoimia 30 nykyaikaisesti aseistettua divisioonaa. Tällä hetkellä on vajausta vielä ehkä 6—8 divisioonaa, mutta tavoitteeseen päästäneen pikapuolin, kun Ranska irroittaa joukkoja Algeriasta ja kaikki saksalaiset yhtymät tulevat perustetuiksi. Eräiden tietojen mukaan myös USA:n tarkoituksena on siirtää Saksaan 3—6 divisioonaa lisäjoukkoja Berliinin kriisin takia.

Kilpi-joukkoihin kuuluu myös ilmavalvonta, jolla on nykyisissä olosuhteissa erittäin tärkeä merkitys. NATOLla onkin ilmeisesti sangen tehokas valvontaverkko, joka ulottuu Alaskasta, Pohjois-Kanadan, Grönlannin ja Islannin kautta Nordkapiin ja sieltä edelleen puolikkaassa Tanskan, Länsi-Saksan, Italian, Kreikan ja Turkin kautta Kaukasukselle. Tutkaverkoston pituus on yhteensä 14.400 km. Tutkat pystyvät paikantamaan kaikki Neuvostoliiton alueelta ammutut ohjukset. Ilmapuolustuksen esikunnat saavat 6—8 sekunnissa tiedot havaituista ohjuksista. USA:lla on myös ulkome-

rellä oma valvontaverkkonsa, joka perustuu mereen rakennettuihin tutka-asemiin tai merellä oleviin tutka-aluksiin.

Kilven tehtävänä on paikallisten hyökkäysten torjunta myös ilman miekan tukea, mikäli hyökkääjä ei käytä ydinräjähteitä. Nämä hyökkäykset voisivat alkaa tuholaistekoina ja mellakkoina ja johtaa rajan takaa tulevaan sotilaalliseen apuun. Tällaista toimintaa vastaan on kehitetty ns asteittaisen pelonherättämisdoktriini. Pyrkimyksenä on tällöin vastata aina tehokkaasti niillä välineillä joita vihollinenkin käyttää. Tämä on johtanut vaatimukseen, että myös kilpi-joukoilla tulisi olla käytettävissä ydinräjähteitä. Käytännössä asia on melkein näin, sillä jäsenmailla on jo käytössään ydinräjähteiden käyttöön soveltuvia aseita. Itse räjähteet ovat amerikkalaisten joukkojen hallussa, mutta kuitenkin jo Euroopassa ja siis nopeasti luovutettavissa muillekin. Niiden käyttämisestä sodan sytyttyä määrää NATO:n Euroopan joukkojen komentaja.

JÄRJESTÖN TÄRKEIMMÄT SAAVUTUKSET

Länsi pitää seuraavia seikkoja NATO:n kannalta tärkeimpinä saavutuksina

1. Rauha on pystytty säilyttämään.
2. Sodan jälkeen syntynyt tasapainotilanne on Euroopassa säilynyt.
3. Liiton sotilaallinen voima on huomattavasti lisääntynyt.
4. Jäsenmaiden taloudellista tilaa on saatu kohotettua.
5. Liittoon on aikaansaatu melko hyvä yhteenkuuluvaisuudentunne ja yksimielisyys.

Huomattavimmat saavutukset on aikaansaatu epäilemättä sotilaallisella alalla. V 1950 oli NATO:n ylipääällikköllä käytettävissään Euroopassa vajaat 12 divisioonaa, 400 lentokonetta ja saman verran sota-aluksia. Nykyisin on näiden joukkojen miesvahvuus 4—5 kertaa suurempi ja suhteellisesti vieläkin tehokkaampi tulivoimaisemman aseistuksen ja yhtenäisten suunnitelmien ansiosta. Mm lentokoneita on käytettävissä nyt n 3.000 kpl.

Selustassa on ollut käynnissä voimakas rakennustoiminta. NATO:n käytössä on nyt jo mm entisen 15 asemasta n 200 lentokenttää, tarvittava viestiverkosto on aikaansaatu, öljyjohtoja on rakennettu yli 9.000 km ja säilöitä yhteensä n 2 milj m³. Sotilaallisten valmistelutoimenpiteiden suuruudesta saanee jonkinlaisen kuvan kun tietää, että jo v:n 1957 loppuun mennessä niihin oli käytetty varoja n 138.240 miljardia markkaa vastaava rahamäärä!

JOHTOPÄÄTÖKSET

NATOLla on tietenkin omat heikkoutensa, joita ei näin suuressa demokraatioiden liittoutumassa voida välttää. USA, Englanti ja Ranska ovat pyrkineet kukin järjestössä erikoisasemaan. Niiden joukoista vain osa on pysyväisesti NATO:n alaisena. Joukkojen organisaatiot ja aseistus eivät ole yhtäläiset, sotilaallinen johto on kollegiaalinen, johto-

Kadettikoulu nykyisen kadetin silmin

Meidän ikäpolvemme on syntynyt toisen maailmansodan kynnyksellä tai juuri sodan alettua. Omakohtaiset muistomme sodasta ovat hyvin hajanaisia, irrallisia. Ujeltavat hälytyssireenit, pommitukset ja tulipalot ovat monen kohdalla ensimmäisiä järkyttäviä lapsuudenmuistoja ja samalla ensimmäinen kosketus sotaan. Pitkät ammusjunat, vankilaumat, sairaalajunat, kaikkialla liikkuvat sotilaat olivat varhaisimman lapsuutemme maailmaa. Ne meistä, jotka asuivat varuskunnissa, saivat nähdä päivittäin sotilaita harjoituksissaan, konekiväärin sylkevän vihaisesti sinipäisiä paukkupatruunoita, ryhmien syöksyvän rynnäkköön. Näimme myös, miten pommilaivueet lähtivät kentiltä suorittamaan tehtäviään, miten hävittäjät syöksyivät viholliskoneiden kimppuun. Syyskesällä keräsimme tähtiä pelloilta ja hankimme pisteitä talkoomerkkeihin. Emme vielä silloin ymmärtäneet, että pieni kansa ponnisti kaikki voimavaransa olemassaolonsa puolesta.

Sodanjälkeinen aika oli epävarmuuden aikaa. Kaikki arvot tulivat uudelleen punnittaviksi, uudet käsityskannat pääsivät vallalle. Koulussa liimasimme maantiedon oppikirjoistamme sivuja kiinni ja lisäsimme uusia, piirsimme karttoihimme uusia rajoja. — Monet meistä olivat joutuneet luopumaan kodeistaan ja kotiseuduistaan. — Elimme jatkuvien muutosten aikaa. Käsitykset ja uskomukset muuttivat äärimmäisyydestä toiseen; kuitenkin koulu-aikana suoritetut retket, tutustuminen oman maan historiaan ja erityisesti kotiseutuun loivat väh-

tellen selvän kuvan maastamme ja sen omalaatuisista, vertaansa vailla olevista vaiheista. Ennen meitä oli ollut miehiä, jotka olivat uhranneet kaikkensa kansallisen ja valtiollisen riippumattomuutemme hyväksi. Tunsin olevan velkaa heille ja halusin omalta kohdaltani lyhentää tätä kunnia-velkaa niin paljon kuin se suinkin olisi mahdollista. Kaikkein näkyvimpänä ja selvimpänä tuntui olevan sotilasura, sillä olivathan juuri sotilaat luo- neet itsenäisyytemme ja sitä myöskin puolustaneet. En kuitenkaan halua väittää, etteikö mikä tahansa toimi tai tehtävä olisi yhtä merkityksellinen, usein varmasti merkityksellisempikin isänmaan parasta ajatellen, kuin sotilaan. Jokainen, joka haluaa pyyteettömästi työskennellä maansa hyväksi, tekee sen edullisimmin siinä tehtävässä, mihin hän parhaiten sopii lahjojensa ja luonteenominaisuksiensa puolesta. On kuitenkin mainittava, että tärkeimpänä tekijänä kaikkien sotilasuralle antautuneiden toveri- eni piirissä on voimakas halu säilyttää oma kansallinen vapautemme ja oma yhteiskuntajärjestyksemme siihen liittyvine elämänmuotoineen.

Sotilasurasta kuten koko puolustuslaitoksestamme on meillä jokaisella ollut aikanaan osittain väärä tai ainakin epämääräinen kuva. Muistikuvat varhaisimmasta lapsuudesta, tovereiden kertomukset asevelvollisuusajoistaan ja omakohtaiset kokemukset ennen varusmiespalvelusta ovat saaneet aikaan monia ennakkoluuloja ja kielteisiä käsityksiä sotilasurasta. Tällaisia ennakkoluuloja ovat olleet omiaan poistamaan joukko-osastojen ja vas-

suhteissa on monimutkaisuutta ja kansallinen huolto tuottanee sodanaikana vaikeuksia. Vaatimus 15 jäsenmaan yksimielisistä päätöksistä saattanee olla haitallinen ja kovan paikan tullen voinee ilmetä rakoilua. Taloudellisilla aloilla on keskinäistä kilpailua. Saksaa kohtaan tunnetaan lähinnä Englannissa, Ranskassa ja Tanskassa epäluuloja. Espanjaa ei ole hyväksytty poliittisista syistä liiton jäseneksi. Ranska vuodattaa vertaan siirtomaasodissa jne. Toisaalta liittoutuma on saanut myös niin paljon aikaa valmiutensa kohottamiseksi, että Länsi ei koskaan aikaisemmin ole vastaavaan pystynyt. Järjestö onkin toistaiseksi täyttänyt sen tehtävän, joka sille on asetettu — estänyt osaltaan suursodan puhkeamisen.

Hyökkäysliitoksi NATOa tuskin voi väittää. Tällaisesta päätöksestä ei voisi 15 jäsenmaata päästä varmastikaan yksimielisyyteen. Tuntuukin siltä, että suursotaa tuskin kannattaa kenenkään enää harkiten aloittaa. Ponnistelut olisikin keskitettävä siihen, ettei sotaan jouduta olosuhteiden pakosta.

Lähteitä

- Handbuch der NATO
- Taschenbuch für Wehrfragen 1960/61
- Truppenpraxis 4/59
- Lehtitiedot

taavien järjestämät tutustumiskäynnit eri varuskuntiin. Minulla oli vuonna 1957 tilaisuus osallistua Tampereen itäisen sotilaspiirin järjestämään tutustumiskäyntiin Hämeenlinnan varuskuntaan, Hämeenlinnan upseerikerholla oli esitelmätilaisuus, jossa selviteltiin upseerinuraan liittyviä kysymyksiä. Tämän jälkeen pääsimme tutustumaan koulutukseen Panssarikoulussa sekä seurasimme taistelunäytöstä, johon jääkäreiden lisäksi osallistui heittimistöä ja panssarivaunuja. Tutustumiskierros päättyi elokuvaesitykseen, jonka jälkeen kenraaliluutnantti Kurenmaa kosketti vielä lyhyesti puheessaan varuskuntaan ja sotilaselämään liittyviä asioita. Tämä tutustumiskäynti toi esiin havainnollisen kuvan puolustuslaitoksen toiminnasta.

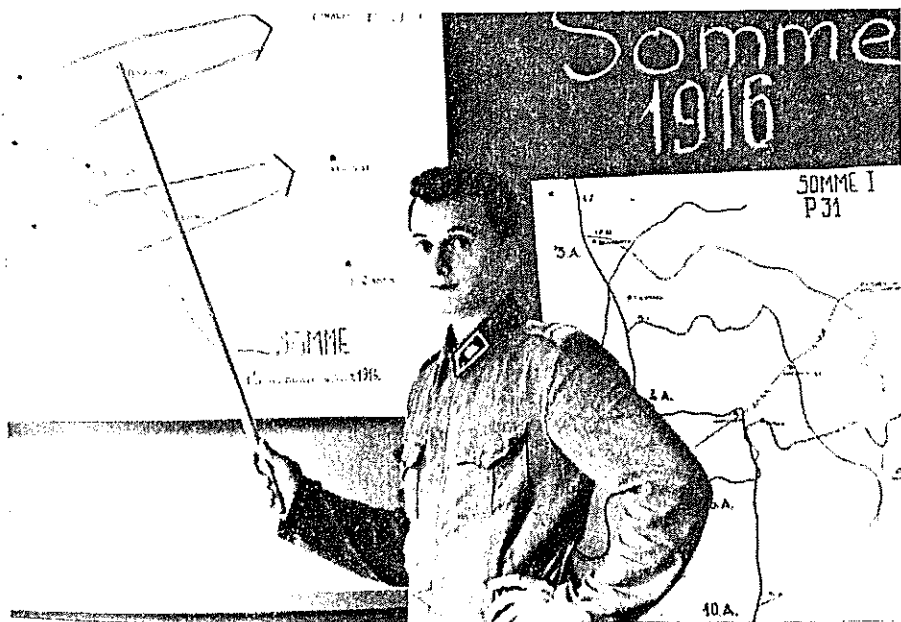
Ilmavoimat, merivoimat sekä maavoimat useine eri aselajeineen suovat mitä moninaisimpia mahdollisuuksia upseerille teknillisistä tehtävistä aina palvelukseen rauhallisessa korpivaruskunnassa. Halu kouluttaa nuoria miehiä, mieltymys reippaaseen sotilaselämään ja tahto toimia yhteisen edun hyväksi ovat ne tekijät, jotka saattavat vuosittain yhä enenevässä määrin nuorukaisia antautumaan sotilasuralle.

Kadettikoulu on muihin akateemisiin oppilaitoksiin verrattuna siinä erikoisasemassa, että se on sisäoppilaitos ja opiskelu siellä kestää yhtäjaksoisesti lyhyitä lomia lukuun ottamatta, kaksi vuotta. Kadettikurssit alkavat nykyisin marraskuun alussa jakautuen kahteen vuosikurssiin. Vuosikurssi taas käsittää niinsanotun pulpettikauden ja kesäkauden.

Kun nuorukainen ilmoittautuu marraskuun alussa kouluun, saapuu hän keskelle pulpettikautta. Tämä kausi, kuten jo nimestä voi päätellä, on työskentelyä teoreettisten aineiden parissa luokissa. Talvikausi on miltei kokonaisuudessaan omistettu lukuaineille. Kadettikoulun ohjelma on erittäin monipuolinen ja tiivis. Tarkoituksena on, että tulevilla

upseerilla olisi mahdollisimman laaja yleiskuva muistakin kuin puhtaista sotilasaineista. Tietenkään ei ole mahdollista kasvattaa Kadettikoulussa mitään kaikkien alojen erikoistuntijaa, mutta jo eri tietalojen pintapuolinenkin tunteminen on apuna myöhempää itseopiskelua ajatellen. Sitäpaitsi on mahdotonta käsittää nykyistä sodankäyntiä, ellei tunne useita sodankäyntiin vaikuttavia tekijöitä kuten maantieteellisiä, poliittisia, taloudellisia ja historiallisia, vain muutamia mainitakseni. Niinpä opetusohjelmassa onkin sellaisia aineita kuin sotilasmaantiede, kansantalous ja sota-historia. Erikoisaineista mainittakoon vielä psykologia ja puhetaito, joita kumpaakin tulee upseeri joka päivä käytännössä tarvitsemaan. Kielistä luetaan ensimmäisenä vuonna venäjää ja toisella vuosikurssilla vaihtoehtoisesti joko englantia tai saksaa. Näiden opiskelussa pyritään käytännön kielitaitoon sekä sotilassanaston omaksumiseen. Vieraan kielen taitamisesta on apua paitsi yksityiselämässä myöskin ulkomailla tapahtuvan kehityksen seuraamisessa. Onpa moni upseeri kielitaitonsa perusteella saanut halutun ulkomaankomennuksenkin. Tasaveroisena kielen rinnalla on matemaatiikka ja fysiikka, joita tarvitaan yhä enemmän ja enemmän teknillistyvänä aikanamme.

Sotilasaaineista ehdottomasti tärkein on taktiikka. Opettajiemme etuina ovat omakohtaiset sotakokemukset ja jatkuva asekehityksen seuraaminen. Nämä kaksihan muodostavat taktiikan tärkeimmät muuttuvat tekijät. Kehityksen jatkuva seuraaminen pitää niin opettajien kuin oppilaidenkin mielenkiinnon hereillä. Paitsi varsinaista teoreettista opettamista tapahtuu taktiikan opiskelu pääasiassa karttatarjoitusten parissa, jotka usein lopuksi käydään sovellettuna läpi maastossa. Jouluja pääsiäislomaa lukuunottamatta katkaisee myös talvileiri pulpettikauden. Vastaavanlainen kesäleiri on syyskuussa. Näillä kartutetaan taktillisia tieto-

— — Sormen leveys siitä oikealle — —

jamme käytännössä, mutta eräänä opetuskohteena on myös erätaitojen oppiminen. Leireistämme riittää myös juttuja, jotka säilyvät todennäköisesti vanhuuden päiviin saakka. Kertomukset ovat sikäli sukua kalajutuille, että ne aikaa myöten kasvavat melkein pä sankaritaruiksi. Totta toisaalta on, että leireillä vaaditaan hyvää fyysistä kuntoa, joka Kadettikoulussa kyllä kehittyykin, ja tuskin henkilö, joka on ollut mukana yhdelläkin koulumme leirillä, joutuu milloinkaan myöhemmin pistämään sormeja suuhun korpeen jouduttuaan.

Taktiikan lisäksi luetaan talvileirin katkaise-malla pulpettikaudella tykistö-, pieneeri-, viesti- ja huolto-oppia. Myös meri- ja ilmavoimiin perehdytään luentojen ja tutustumiskäyntien aikana. Näin luodaan tulevalle upseerille käsitys muiden puolustushaarojen ja eri aselajien toimintaperiaatteista, jotka onkin ehdottomasti tunnettava, jotta yhteistoiminta eri aselajien kesken olisi mahdollista tulevaisuuden taistelukentillä. Kadettikoulussa saadun taktillisen koulutuksen päämääränä onkin antaa riittävät perusteet perusyksikön johtamiseksi taistelussa, ja tämä vaativa tavoite on varmasti saavutettukin.

Osa kesästä omistetaan jalkaväen raskaiden aseiden ammunnoille ja koulutustaidon kehittämiseksi, jota ei kyllä talvellakaan ole lyöty laimin, sillä pitkin pulpettikauttakin joutuu kukin kadetti vuorollaan pitämään harjoituksia. Selväähän on, että koulutus on rauhanaikana nuoren upseerin tär- varmasti koskaan voida uhrata liikaa huomiota. Taidon kasvaessa vaikeutuvat myös harjoitukset ja vanhemmalla kurssilla on jo hyvinkin vaativia ”junailuja”. Koulutustaitoa kasvatetaan edelleen aselajikaudella, joka alkaa jalkaväkikadeteilla kesäloman jälkeen ja tapahtuu vanhemman kurssin osalta pääasiassa eri joukko-osastoissa. Samaan

aikaan perehtyvät eri aselajien kadetit omien aselajiansa ongelmiin: pioneerikadetit Koriolla, viestikadetit Riihimäellä ja tykistökadetit Rovajärven leirillä.

Kadettikoulun oppiaineluettelo ei olisi kuitenkaan täydellinen, jos liikuntakasvatus jätettäisiin pois. Kohokohtia ovat kesäurheilupäivät, perinteellinen kultakompassisuunnistus ja monet hiihtokilpailut. Unohtaa ei sovi Upseerien Ampumayhdistyksen Kadettikoulun alaosaston joka keväisiä ja syksyisiä ampumakilpailujakaan, joihin kaikki kadetit osallistuvat.

Kadettien aika ei kuitenkaan kulu vain työn ja opiskelun merkeissä, vaan myös vapaa-aikaa jää runsaasti. Kadettioppilaskunta näyttölee varsin keskeistä osaa kadettien vapaa-ajan vietossa. Se on kehittynyt rinnan kadettikoulun kanssa ja niinpä nykyisellä oppilaskunnalla on perinteitä aina Haapaniemen ja Haminan ajoilta saakka. Itsenäisen Suomen kadettikoulun tultua perustetuksi sai kadettien keskeinen toverielämä alkunsa heti koulun alkaessa, mutta ensimmäiset sääntönsä sai ”Kadettitoverikunta” vasta vuonna 1925. Kehitys on jatkunut, Kadettitoverikunnasta on tullut lukuisia eri harrastusjaostoja käsittävä Kadettioppilaskunta.

Palvelusohjelmaan sisältyy ratsastus, mutta myös vapaa-ajan harrastuksista se on ehkä kaikkein mieluisimpia. Koulun nelisenkymmentä uljasta ratsua ovat ratsastuskadetin hallussa. Talvisin on hiihtoesteratsastus suosittua, ja kun lisäksi koululla on ratsastusmaneesi, voidaan kouluratsastustakin harrastaa pitkin talvea. Syksyisin ja keväisin vilisee Kadettikoulun ympäristössä ratsastavia kadetteja ja ratsastuskentällä on esterata ahkerassa käytössä. Vapaa-ajan ratsastuksesta antaa hauskan kuvan ”Satulasta — tantereeseen”-säätien

kirja. Jokaisesta vapaa-ajan ratsastuksessa sattuneesta kumoonajosta tai satulasta suistumisesta on kadetti velvollinen maksamaan säätiön kassaan 20 markkaa sekä kirjoittamaan selostuksen tapahtuneesta. Pienenä näytteenä olkoon seuraava ote erään tykistökadetin selostuksesta: "Lievää törkeämpää väkivaltaa käyttäen sain veivikaulan laukkaamaan paalikasalle saakka. Lyhensin laukkaa kumautin kannukset kylkiluiden väliin — puristin ja huusin kuin kasakka. Ja katso — ihme tapahtui: Jubal suvaitsi hypätä — korkeutta paikallaan. Iskin kannuksilla toisen kerran — seuraus oli täsmälleen sama sillä erotuksella, että takapää nousi ylempäs ja samalla kaakki oikaisi kaulaansa. Löysin itseni kinoksesta. Pahkapolvi katseli minua halveksivasti. Vedin ohjaketset tiukalle ja sanoin kovan sanan. Tätä säikähtäneenä Jubal repäisi suitset päänsä läpi ja ryntäsi täyteen kiitton tavoitteena talli. Käytin kumisaappaita, sillä olin arvellut niiden pysyvän hyvin jalustimissa. Pysyiväthän ne. Oikea takakäpäläni oli nimittäin vieläkin kiinni jalustimessa. Roikuin mukana 20—30 metriä. Käteni toimivat hidastin-palautinlaitteena ottaen vastaan kaviota a) sieltä, b) täältä. Ainoastaan kerran sai karvakorva hellävaraisesti kamautettua kaksoiskerran lonkkaani. Olkealla jalallani suorittamani matomainen liike tuotti tuloksia ja pääsin eroon saappaastani, mikä oli kaksi numeroa liian suuri." Tähän tapaan ja usein paljon hurjemminkin ratsastavat kadetit ainakin "Satulasta — tansereeseen"-kirjan kuvaamana. Jokainen voi olla

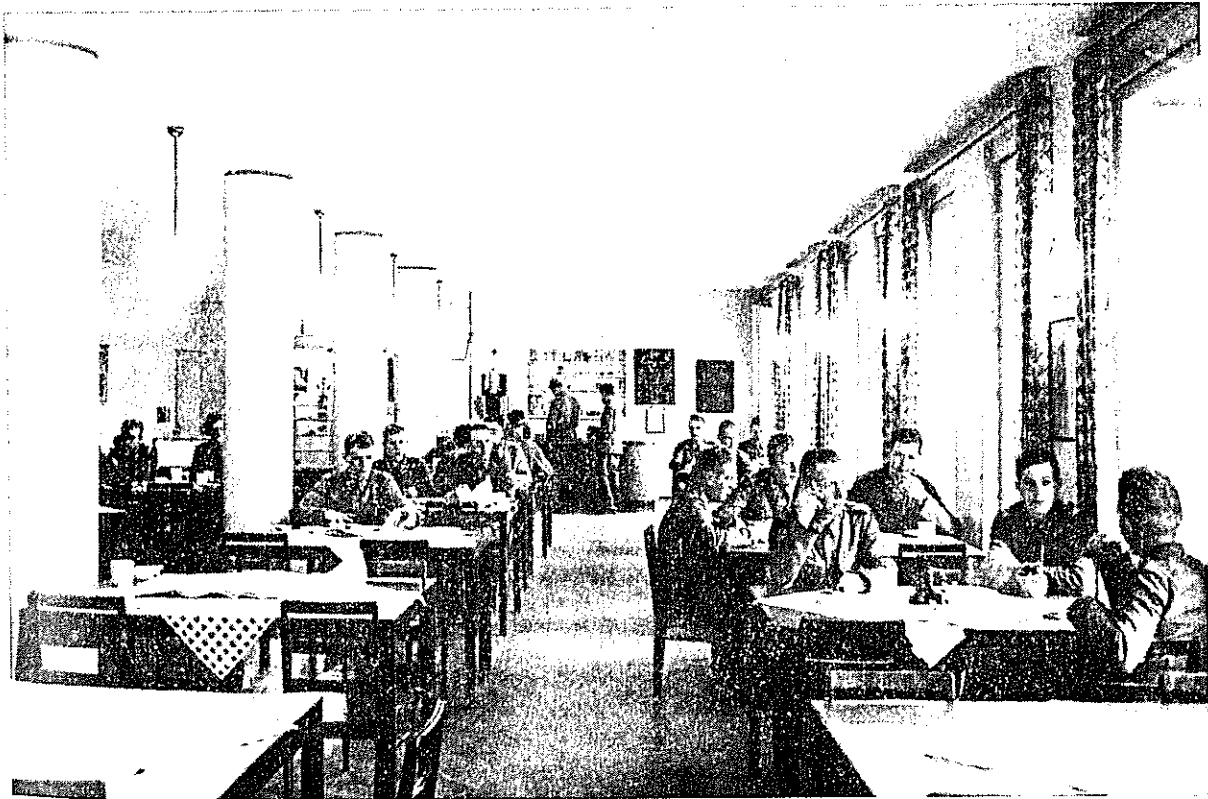
täysin vakuuttunut siitä, että kertomukset ovat tunnontarkasti ja rehellisesti kirjoitettuja.

Kadettioppilaskunnan eri harrastusjaostoista ehkä kaikkein näkyvimpänä on urheilujaosto, joka on keskittynyt erityisesti sotilasurheilulajeihin kuten suunnistukseen, partiokilpailuihin ja nykyaikaiseen viisiotteluun, mutta myös yleisurheilua ja etenkin palloilua on ollut myös runsaasti ohjelmassa. Kadetit ovat ottaneet osaa etenkin puolustusvoimain, Suomen Akateemisen Urheiluliiton ja Reserviupseeriliiton kilpailuihin. Puolustusvoimain mestaruuksia Kadettikoulu on saavuttanut tänäkin vuonna ammunnassa ja partiohihdossa kuten jo useasti aikaisempinakin vuosina.

Ampumaurheilun harrastamiseen on kadeteilla erinomaiset mahdollisuudet, sillä koululla on oma kivääri- ja pistoolirata sekä lisäksi 50 metrin sisäampumarata. Upseerien Ampumayhdistyksen Kadettikoulun alaosasto, johon kaikki kadetit poikkeuksetta kuuluvat, on saanut hankituksi huomattavan määrän reikästähtäinkivääreitä sekä pienoispistooleita, joten kilpailuaseidenkin kohdalta kehitys on menossa hyvään suuntaan.

Monille kadeteille tarjoavat Kadettikuoro, "Falangin"-orkesteri, Kamerakerho, Partioilta ja Hengellinen Kilta omaan harrastuspiiriin kuuluvaa toimintaa.

Kadettien mieluisimpia oleskelupaikkoja on Kadettikerho, jonne on sijoitettu televisio sekä "Falangin" instrumentit, jotka ovat ahkerassa käytössä. Lentäjillä on oma perinteellinen pöytänsä,

Kadettikerho

ASEMAAN!

jota koristaa kunkin lentokadettikurssin maskotti. Lisäksi pöydällä on ”tiimataulukko”, johon pilotit ansaittua ylpeyttä tuntien merkitsevät viikottaiset lentotuntinsa. Myös rajamiehillä on oma pöytänsä rajapaaluineen ja karhuineen. Oman osansa kerhosta muodostaa Karjala-huone, jonka pitkän pöydän ääreen vanhemman kurssin kadeteilla on tapana kerääntyä tutkimaan päivän lehtiä. Karjala-huoneeseen on myös sijoitettu oppilaskunnan edustava palkintokokoelma.

Kerhon ohella on oppilaskunnalla Perinteiden huone, jonka esineistä kuvastuvat niin koulun kuin oppilaskunnankin maineikkaat ja tapahtumarikkaat vaiheet. Kadettikoulun historiaan voi kuitenkin parhaiten tutustua Kadettimuseossa, jonka suojissa on paljon harvinaista ja arvokasta esineistöä. Kadettimuseossa kohtaamme Haapaniemen ja Haminan koulujen kadettihengen. Perinteiden vaalimisesta ovat ensisijaisesti vastuussa Perinteiden Isä samoin kuin muutkin perinnehenkilöstö.

Kadettioppilaskunta toimii kiinteässä yhteistyössä eri osakuntien ja ylioppilasjärjestöjen kanssa. Kadetit ovat edustettuina kaikissa osakuntien juhlatilaisuuksissa ja tämän lisäksi monet Kadettioppilaskunnan jäsenet kuuluvat osakuntiin ulkojäseninä. Oppilaskunta on omalta osaltaan järjestänyt lukuisia tutustumistilaisuuksia useille akateemisille yhdistyksille ja seuroille ja koulun vuosijuhlissa ovat osakuntien ja korkeakoulujen edustajat kadettien vieraina. Lisäksi oppilaskunnan eri harrastusjaostot ovat järjestäneet omien erikoisalojensa puitteissa yhteisiä tilaisuuksia vastaavien ylioppilaspiirien kanssa. Kosketus opiskelijapiireihin on säilynyt kiinteänä, mutta yhteydenpito ulospäin ei suinkaan ole pelkästään Kadettioppilaskunnan järjestämä, vaan myös yksityisten kadettien, jotka useimmiten viettävät vapaa-aikaansa opiskelijoiden parissa.

Kadettikurssimme ollessa päättymässä voi jo tässä vaiheessa luoda silmäyksen eteenkin päin. Kadettiaika on ollut varmasti monen kohdalla elämän huolettominta aikaa. Kohta jätämme koulun ja siirrymme joukko-osastoihin eri puolille Suomea. Sotilaan pitkä työpäivä on edessä. Jatkuva opiskelu, kehityksen seuraaminen ja vaihtelevat tehtävät antavat työlle oman viehätöksensä. Ehkä tulevaisuus tuo mukanaan epämieluisiäkin tehtäviä, rasittavia harjoituksia, siirtoja paikkakunnalta toiselle eikä taloudellinen asemakaan varmasti aina näytä valoisalta. Sotilaan on kuitenkin muistettava, että hän kansakunnan palvelijana joutuu useinkin luopumaan omista henkilökohtaisista pyyteistään yhteisen edun hyväksi. Tulevaisuutta ajatellessa tulee jokaisen muistaa, että rauhantekijän koulutus on valmistautumista sotaan. Silloin kun maan vapaus on vaakalaudalla, työmmme tulokset tullaan punnitsemaan.

PUHAKKA Oy

tervehtii

KADETTIKUNTAA

Jälleenrakentava Länsi-Berliini

Berliini on jälleen muutamien viimeisten viikkojen aikana hallinnut sanomalehtien palstoja. Suuret otsikot ovat kertoneet pakolaistulvasta, jännityksestä sektorirajan molemmin puolin ja lopulta toimenpiteistä rajan sulkemiseksi. Tavallista turisteja sanomalehtien otsikot vähemmän kiinnostavat, varsinkaan matkalla, sillä onhan niin paljon muuta nähtävää. Matka itäsaksalaisessa junassa heinäkuun lopulla antoi kuitenkin aavistaa, että kaikki ei ole niin hyvin kuin pitäisi. Vaikutelma, minkä sai katsellessaan itäsaksalaisia kaupunkia, kyllä, maalaistaloja oli harmaa ja hiljainen. Sitä ei poistanut edes passia tarkastavan itäsaksalaisen poliisimiehen ystävällinen toivotus — Gute Reise!

Junan saavuttua Berliinin itäasemalle, Ostbahnhofiin, saattaa todeta sodan jälkiä, tuhoutuneita rakennuksia, siellä täällä aukkoja osoittamassa rakennusten paikkoja, korjattuja rakennuksia ja — iskulauseita. Kierros entisen Berliinin varsinaisessa keskustassa pitkin Unter den Lindenä tuo silmien eteen kuvan pommitetusta ja hävitetystä Berliinistä. Jälleenrakennettuja rakennuksia täällä tuskin tapaa, sitä varten on jatkettava matkaa aina Stalinallelle, kadulle, joka on täysin venäläisittäin rakennettu.

Potsdamer Platzin länsipuolella, jossa englantilaisten, amerikkalaisten ja venäläisten sektorit tapaavat toisensa, tervehtii tulijaa jyhkeät, korkealla olevat valaistut kirjaimet "Die Freie Stadt Berlin". Liikkeiden värikkäät valomainokset, houkuttelevat näyteikkunat, ihmiset ja vilkas liikenne kaduilla, täällä voi jo tuntea olonsa kotoiseksi!

Berliini on laaja kaupunki. Sen näkemiseksi ei riitä, että nousee 150 m korkeisen Funkturmin huipulle. Itä—länsisuunnassa matkaa kertyy yli 45 km ja pohjois—eteläsuunnassa lähes 40 km. Mikäli haluaa oppia tuntemaan kaupungin, on oltava liikkeellä miltei aamusta iltaan ja on kierreltävä kaupunkia ristiin rastiin. Kulkuneuvoksi voi valita esim vanhan, kolisevan raitiovaunun tai bussin, tai matkan voi tehdä U- tai S-bahnia käyttäen.

Kurfürstendamm eli Kudamm, kuten berliiniläiset sanovat, on Länsi-Berliinin Bulevardi, sen hie-

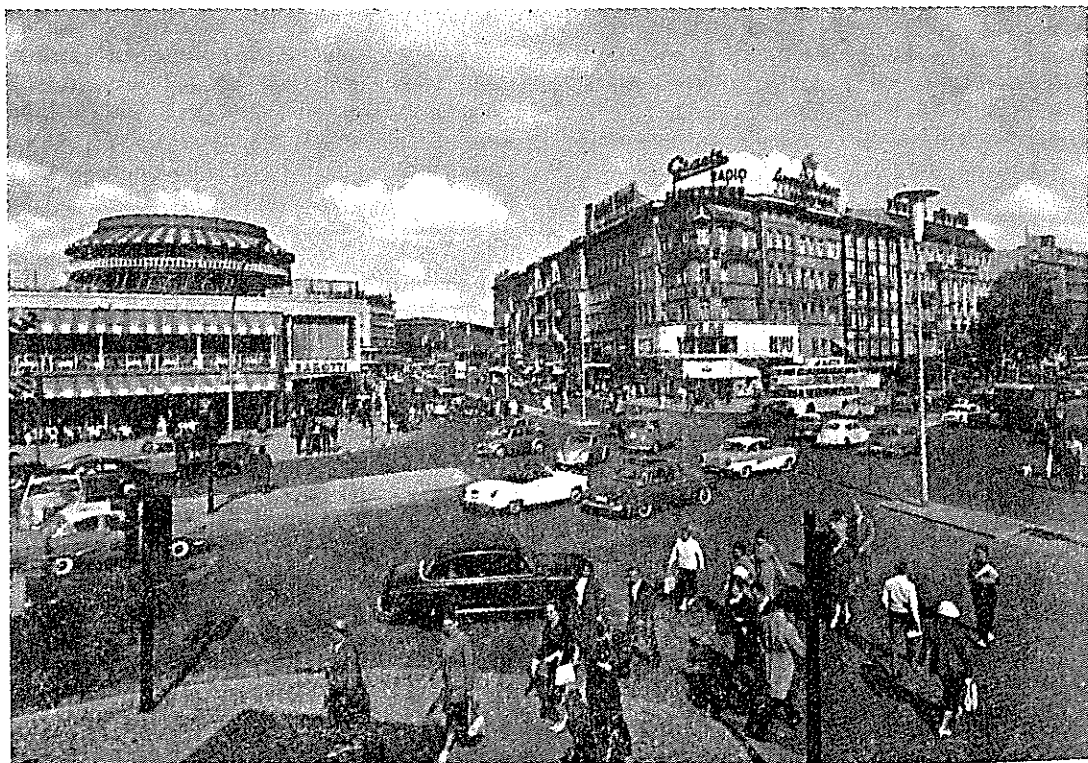
noin kauppa- ja huvittelukatu. Sen 250:stä rakennuksesta yli 200 tuhoutui tai vaurioitui sodan aikana. Useimmat näistä on rakennettu kokonaan uudelleen, ja nyt Kurfürstendamm on varsinkin iltaisin vaikuttava näky värikkäine mainosvaloineen, ensi-iltateattereineen, hotelleineen ja kahviloineen. Todellinen "läntisen maailman näyteikkuna".

Enemmän kuin kuudesosa koko Saksan raunio- kasoista — n 80 milj m³ — oli v 1945 Berliinin kaduilla. Joka kolmas asunto Länsi-Berliinissä oli käyttökelvoton. Itä-Berliinin puolella tuhot olivat vielä suuremmat. Vuoteen 1959 mennessä on länsipuolella valmistunut 162.500 uutta asuntoa, kiitos sosiaalisen asuntotuotannon. N 95 % kaikista uusista asunnoista on rakennettu julkisen tuen turvin. Nykyisin joka 7 länsiberliiniläinen asuu uudessa huoneistossa. Jälleenrakennuksen tuloksena onkin eri puolille kaupunkia noussut nykyaikaisia, uusinta rakennustaidetta edustavia yhtenäisiä kokonaisuuksia kuten esim Hansa-Viertel, Reuter-Siedlung, Otto Suhr-Siedlung jne. Hansa-Viertel, kortteli, joka tuhoutui täydellisesti v 1943 ilmapommituksissa, valmistui v 1957 kansainvälisen rakennusnäyttelyn ytimeksi. Sen suunnitteluun osallistui arkkitehtejä kaikkialta maailmasta. Suomea edustaa siellä Alvar Aallon piirtämä Aalto-Haus.

Kirjoitettaessa Berliinin yhä laajenevasta rakennustoiminnasta ei voida myöskään sivuuttaa kaupungin teollisuuden uudelleen rakentamista. Heti sodan jälkeen, kun venäläiset olivat kuljettaneet pois pommituksista säästyneiden tehtaiden koneistot, laski Berliinin teollisuuden tuotanto vajaan neljännekseen sotaa edeltäneen ajan tuotannosta. Liittotasavallan myöntämin verohelpotuksin ja Yhdysvalloista saadun taloudellisen tuen turvin on Länsi-Berliiniin syntynyt uusi, kukoistava teollisuus, jonka tärkeimmistä aloista mainittakoon sähköteknillinen-, kone- tekstiili- ja elintarviketeollisuus. Sotaa edeltänyt taso saavutettiin jo v 1955. Kun teollisuuden tuotteista vain noin 25 % myydään Berliinissä, olivat tilaukset ja tavaran toimitukset Länsi-Saksaan ja ulkomaille jäl-

BRANDENBURGER TOR
Idän ja lännen portti

CAFE KRANZLERIN KULMAUS
Kurfürstendammilla

leenrakentamisen ja samalla myös työttömyyden poistamisen edellytyksenä. V 1950 oli Berliinin pulmana 300.000 työtöntä, mutta kymmenen vuotta myöhemmin oli työttömien määrä vain 19.000.

Valtaosa Länsi-Berliinin viennistä suuntautuu Länsi-Saksaan ja ulkomaille. Vienti itään päin, itä-blokin maihin ja Itä-Saksaan edustaa vain n 2,5 % koko Länsi-Berliinin viennistä. Teollisuutensa jatkuvan laajenemisen turvaamiseksi on Länsi-Berliini mitä suurimmassa määrin Länsi-Saksasta ja ulkomailta tapahtuvasta tuonnista riippuvainen. Tuontiartikkeleista suurimman ryhmän muodostavat elintarvikkeet, raaka-aineet ja puolivalmisteet. Luonnollista on, että myös suurin osa tuonnista tapahtuu Länsi-Saksasta.

Länsi-Berliinin varsin poikkeuksellisen aseman johdosta ovat tiet länteen sille elämäntärkeitä. Näitä yhdyslinjoja pitkin valetaan berliiniläisiin uutta uskoa ja luottamusta. Tavaraliikenne lännen kanssa tapahtuu kaikkia kuljetusmuotoja käyttäen. V 1959 tuotiin lännestä yhteensä n 8 milj tn tavaraa, tästä tiekuljetuksin 3 milj tn, vesikuljetuksin 2,6 milj tn ja rautatiekuljetuksin 2,4 milj tn. Korkeiden rastikustannusten takia ilmakuljetukset tulevat vain rajoitetusti kysymykseen. Samana vuonna Berliinistä kuljetettiin tavaraa länteen n 1,5 milj tn. Kuten huomataan, on tavaraliikenne lännestä Berliiniin n 5-kertainen päivittäin liikenteeseen verrattuna. Syy ei ole yksinomaan berliiniläisten kulutuksessa, vaan paremminkin siinä, että Berliini käyttää huomattavia määriä mm elintarvikkeita, jotka jalostettuna ja painoltaan jonkin verran vähäisempinä palautetaan takaisin Länsi-Saksaan.

Vuoden 1950 Saksan liittotasavallan perustuslain mukaan Länsi-Berliini on samalla kertaa kaupunki ja liittotasavaltaan kuuluva 12. osavaltio. Ylin valta Länsi-Berliinissä on edelleen länsivalloilla, joiden yhteisenä hallintoelimenä on liittoutuneiden komendantin virasto — die Allierte Kommandantur. Osavaltion lakiasäätävä elin on edustajakamari (Abgeordnetenhaus), jonne kansanedustajat välittömällä vaaleilla valitaan 4 vuodeksi kerrallaan. Edustajakamari valitsee ylipormestarin (Regierender Bürgermeister), joka kaupungin päämiehen tehtävien ohella hoitaa myös osavaltion pääministerin tehtäviä, sekä senaatin, jolla on sekä osavaltion hallituksen että kaupunginhallituksen tehtävät.

Berliinin erikoisasemasta Saksan liittotasavallassa seuraa, että liittotasavallan kaikki lait eivät ole Berliinissä voimassa. Ns "kolmannen siirtolain" vuodelta 1952 mukaan Länsi-Berliinissä tuli voimaan liittovaltion oikeuslaitos ja sosiaalinen lainsäädäntö. Sitä vastoin puolustuslainsäädäntöä koskevat lait eivät ole Länsi-Berliinissä voimassa.

Molemmissa kamareissa, liittopäivillä ja liittoneuvostossa, on Berliinin edustus, tosin vain rajoi-

tetulla äänioikeudella. Liittopäiville edustajakamari valitsee 22 kansanedustajaa, heitä ei siis valita välittömällä vaaleilla kuten Länsi-Saksassa. Liittoneuvostoon nimeää senaatti 4 edustajaa. Näitä perustuslakiin otettuja varauksia länsivallat ovat perustelleet mm neljän vallan sopimuksella.

Puuttumatta lainkaan Berliinin poliittisiin ongelmiin voidaan lopuksi vain todeta, että nykypäivien Berliinillä on vielä lukemattomia ongelmia ratkaistavanaan. Näistä ei ole vähiten työtä antanut pakolaiskysymys. Aikaisemman työttömyyden sijasta on jo nyt esiintynyt jonkin verran työvoiman puutetta. Puute johtuu ennenkaikkea Berliinin väestön ikärakenteesta, heti sodan jälkeen nuoremmat siirtyivät Länsi-Saksaan ja tällä hetkellä puolet Berliinin asukkaista on yli 45 vuotiaita ja lähes 20 % yli 65 vuotiaita. Tämän lisäksi Berliinissä on huomattava naisennemmistö, 1.000 miespuolista kohti 1360 naispuolista.

Näin lyhyessä esityksessä on luonnollisesti mahdotonta yksityiskohtaisesti selvittää kaikkia Länsi-Berliinin olosuhteita ja sen vuoksi tässä onkin tyydytty vain eräisiin detaljikysymyksiin tämän päivän Länsi-Berliinistä.

R A

Lahden juomia, kuten Lahden A-exportia, tarjoillaan nyt mm. Pan American-lentoyhtiön mahtavan Jet Clipper-suihkukoneen pitkillä, mannerten välisillä matkoilla. Toisin sanoen:

Ei oo Lahden voittanutta ...

Majuri Otto von Fieandt Koukkaajana ja sissijohtajana Keski-Suomessa v 1808

Motto: "Ristiinasta oli mies,
Otto Fieandt, hänpä ties,
muille käskyjensä antaa,
vesa vanhin veljeskantaa."

1. Otto von Fieandt'in henkilökuva

On hyvin vähän tutkittua ja tunnettua Keski-Suomalaisten osuus Suomen sodan taisteluista.

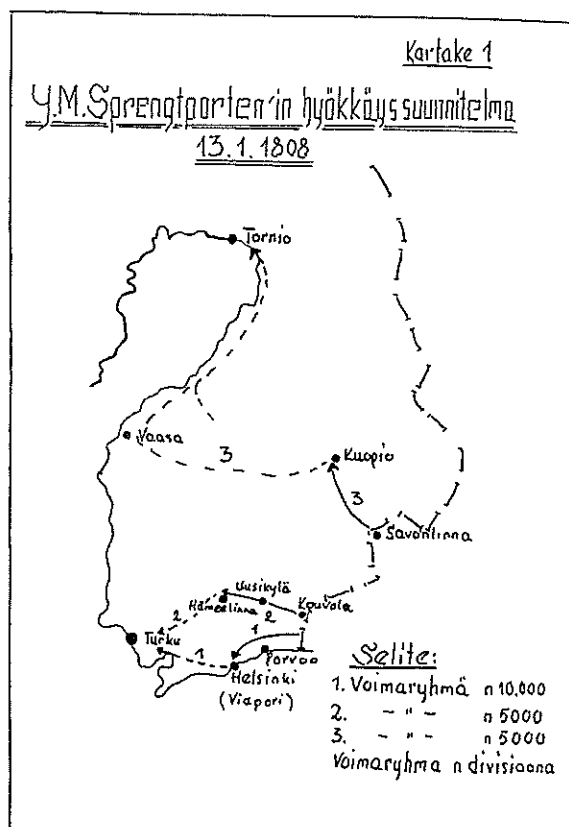
Vänrikki Stoolin Tarinat valottavat kuitenkin eräitä mainehikkaita sotureita sekä taisteluita juuri Keski-Suomesta. Eräs varsin hallitseva hahmo on siinä "Ukko Viiantilla", silloisella majuri Otto Henrik von Fieandt'illa. Hän oli Kajaanin linnan viimeisen puolustajan, jääräpää Karoliinin pojanpoika.

Sprengtporten'in kadettikoulussa hän oli imenyt itseensä suomalaisen sitkeän sissisoturihengen. Upseeriuransa hän alkoi vänrikkinä Savon joukoissa. Rautalammin komppanian luutnanttina hän joutui Kustaan sotaan, liittyi Anjalan liittoon ja asetettiin syytteeseen kapinoitsijana. Kun sota-oikeus määräsi hänet kuolemaan, antoikin kuningas hänelle kuulan asemasta majurin arvon ja Rautalammin komppanian päällikkyyden. Puolitoista vuosikymmentä hän hallitsi Saarijärvellä Tarvaalan vinkataloa.

Tarkastelkaamme nyt Suomen Sodan elinhermon, Savon—Oulun huoltotiehen liittyviä taistelusuunnitelmia ja taisteluja.

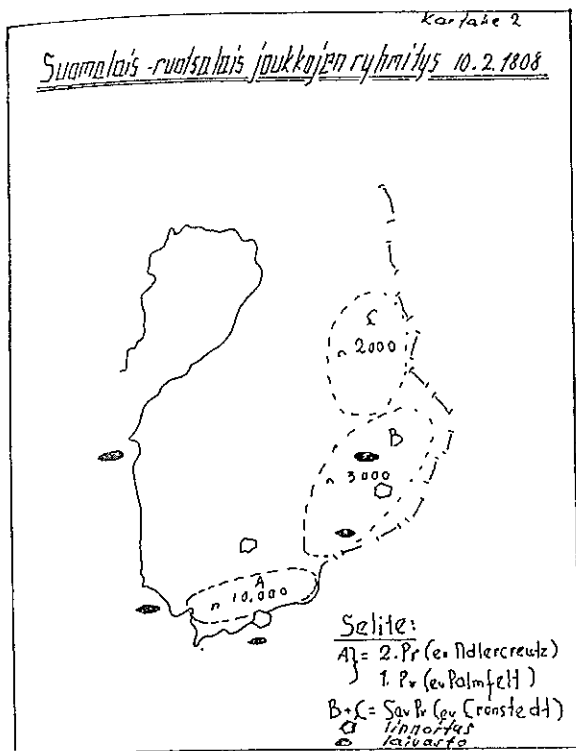
2. Yleinen tilanne maassamme keväällä 1808 (kartat 1—3)

Helmikuussa 1808 ratsu- ja suksikuriiripartiot kuljettivat liikekannallepanokäskyt keski-suomalaisiin upseeri-, aliupseeri- ja ruotusotamieskoteihin. Käskyn saatuaan miehet lähtivät marssimaan kokoontumispaikkaansa joko Laukaan pitäjän Koiviston kylään tai Jyväskylään. Täältä heidän matkansa jatkui Asikkalan Maakoskeen, josta edelleen Uuteenkylään. Uudestakylästä rykmentti marssitettiin Hämeenlinnaan, jossa piti olla ratkaisutaistelu, mutta Klingspor antoi taistelematta peräntymiskäskyn Keski-Pohjanmaalle saakka, koska pelkäsi Savosta Ouluun johtavalta tieltä yllätystä. Niinpä keski-suomalaiset reserviläiset saivat marssia pikamarssissa läpi Suomen tuiskuisia talviteitä Pyhäjoelle saakka, vihollista näkemättä.

Siikajoella 18. 4., toisena pääsiäispäivänä, keski-suomalaiset ruotusoturit myrskytuulen lailla kävivät Kulneff'in kasakoiden kimppuun Adlercreutzin kaulaliinalla antamalla rynnäkkömenkillä. Tästä kertoo Vänrikki Stoolin Tarinat, samoin kuin urhean parooni Ramsayn kaatumisesta.

Tämän jälkeen tilanne ja rintama heilahtelivat puoleen ja toiseen. 2. 5. oli Kulneff jo peräytynyt Kokkolaan. Savo—Saarijärvi—Kokkola tiellä partiot ahdistelivat vihollisen elinhermoa kovasti. Niinpä sissimestari Fieandt sai ohjeet tuhota vihollisen varastot Perhossa ja Lintulahdessa. Partio- ja sissitoimintaa jatkui koko alkukesän. Jalkapattikassa ja veneillä kuljettiin yli 1000 kilometriä muutaman kuukauden aikana.

3. Lähtökohtatilanne ennen Saarijärven taistelua (kartta 2)

Adlercreutz'in päävoimat olivat heinäkuun alkupuolella jo saavuttamassa Lapuan. Eversti von Essen toi Perhoon Länsi-Pohjan rykmentin ja ruotsalaiset olivat Kiimingissä sekä Fieandt Lintulahdessa. Mutta 24. 7. ruotsalainen prikaati lähti Lapualle ja Fieandt jäi jälleen yksinään päälliköksi tällä suunnalla. Fieandt'in joukkojen vahvuus lie-
nee ollut n 1100 miestä.

Eversti Vlastov'in päävoimat lienevät olleet n rykmentin suuruiset eli 2.500—3.000 jalkamiestä, 8 tykkiä ja 4 eskadroonaa ratsuväkeä. Lisäksi kenraalit Kamenski ja Rajevski olivat tuomassa lisäjoukkoina Saarijärven suunnalle 9 pataljoonaa jalkaväkeä ja 21 tykkiä.

Kun tilannekuva oli von Fieandt'ille tämänkaltaisen 26. 7. Lintulahdessa, päätti hän lähettää kenraali Adlercreutz'ille suunnitelmansa Vlastovin karkoittamiseksi Saarijärveltä.

4. Otto von Fieandt'in koukkausidea vihollisjoukkojen lyömiseksi Saarijärveltä (kartta 4)

"Mikäli Herra Kenraalimajuri ja Ritari sallii minun sekaantua Kenraalille kuuluviin asioihin, niin saanen esittää suunnitelmani Saarijärvellä oleskelevien vihollisvoimien lyömiseksi. Se perustuu siihen paikallisten olosuhteiden tuntemukseen, joka minulla on komennettuani 24 vuotta Rautalammin komppaniaa ja hallittuani 14 vuotta virkataloa Saarijärven kirkonkylässä. Edellytyksenä suunnitelmani on, että Kenraali ja Komendantti

Cronstedt saa määräyksen marssia prikaatin loppuosan kanssa tänne. Edellämainitun Kenraalin johdolla marssisi sitten koko osasto täältä Kalmarin. Sieltä etenisin mukanaani osa komennuskunnan jälkäväestä ja jääkäreistä läpi metsien Pyhäjärvelle Pollarin ja Tellikan kyliin, joissa on kirkkoveineitä, joilla voitaisiin kuljettaa 3—400 miestä, loppuosa joukostani kiertäisi pitkin Pyhäjärven itärantaa järven itäisimmän lahden pohjaan, johon veneetkin seuraisivat. Sieltä joukot marssisivat Hyytiälään ja täältä Saarijärvelle, mutta mikäli vihollinen kääntäisi päävoimansa minua vastaan, peräytyisin Naarajärven Möttöjän (nyk. Suojoen) sillan taakse ja estäisin ylimenon — sillä aikaa kun Kenraali, Kreivi Cronstedt päävoimillaan ja koko tykistöllään hyökkäisi rintamassa Saarijärvelle. — Näiden liikkeiden johdosta katkeaisi kokonaan vihollisen peräytymistie, eikä sillä olisi muuta mahdollisuutta kuin joko voittaa Kenraali Cronstedt, johon se on liian heikko, yrittää rivistöä ylittää Naarajärven Möttöjän silta, jota minä puolustaisin viimeiseen asti, tahi luopua tykistöstään, kuormastostaan ja varastoistaan sekä yrittää päästä läpi metsien Keuruulle, johon tarvittaisiin varmoja oppaita, ja joka peräytyminen johtaisi todennäköisesti koko joukko-osaston tuhoon, jos sitä tarmokkaasti takaa-ajettaisiin, johon meillä olisi joukko oppaita, tälle paikkakunnalle ruodutetuissa Hämeenlinnan pataljoonan sotilaissa.

Lintulahdessa 26 p:nä heinäk 1808

O. H. von Fieandt."

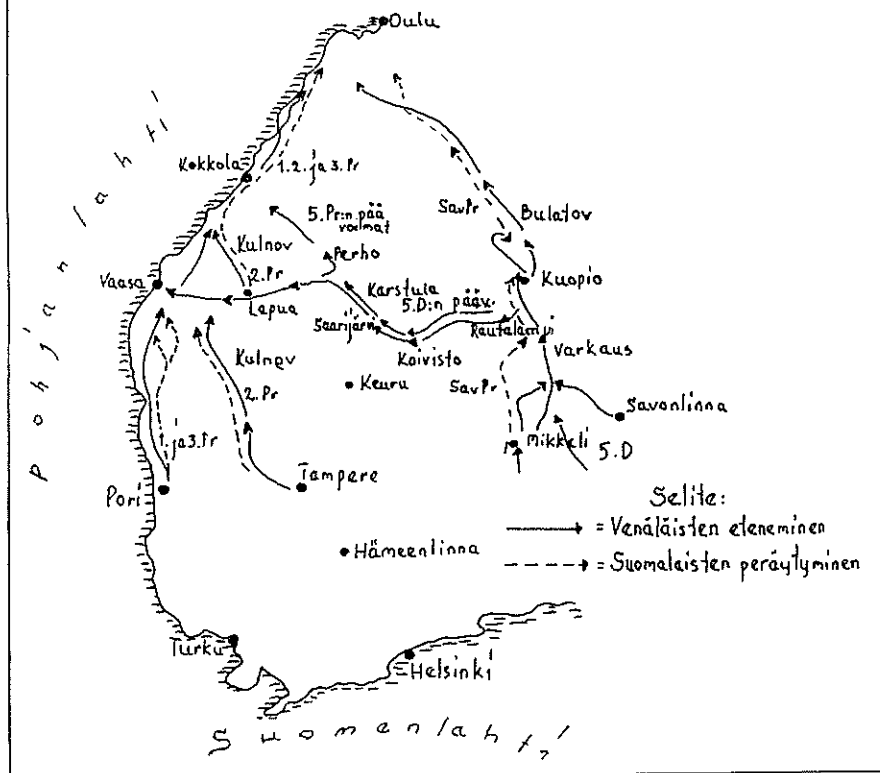
Suunnitelma on rohkea, silloisiin olosuhteisiin erinomaisesti soveltuva, suorittajilta paljon hiekeä vaativa. Tässä olisi esimerkkiä vielä tämänkin päivän koukkaajalle — ja aikaa on sentään kulu-
nut yli kolme ihmisikää.

Päämaja hyväksyi suunnitelman ja 27. 7. lähti sieltä ilmoitus, että Cronstedt'in prikaatin loppuosat olivat saaneet marssikäskyn, mikä kuitenkin peruutettiin 28. 7. Kuopion suunnalta Sandels ilmoitti, että Vlastov sai lisäjoukkoja 1500 miestä ja 6 kanuunaa, majoittuen Kuorelahteen Linnankylään (Vastinki-linnoitus).

Tilanne kehittyi edelleen siten, että 7. 8. Vlastovin etujoukot olivat Kalmarin kylässä. 11. 8. Sai maj v Fieandt Adlercreutz'in allekirjoittaman määräyksen yrittää tunkeutua Saarijärvelle, koska se helpottaisi vaikeata tilannetta Alavudella ja Keuruulla. PM:n käsitys oli, että v Fieandt olisi ylivoimainen Vlastoviin nähden. Tästä huolimatta hän aloitti etenemisen. 13. 9. Sotamarski Klingspor oli tehnyt von Fieandt'ista everstiluutnantin. Sitä seurannut onnittelukirje kuului seuraavasti:

"Mitä suurimmalla tyydytyksellä toivotan onnea kahdesta hyvin ansaitusta Kuninkaallisen suopeuden osoituksesta. Herra everstiluutnantti voi olla varma siitä, että minulle on ollut suureksi mielihyväksi, että olen voinut tähän vaikuttaa, ja saanen vielä tilaisuuden Kuninkaallisen Majesteetin ja Isänmaan edessä tuoda esille oikeutuksen, minkä

Joukkojen liikkeet maalís - huhtikuussa 1808

Herra Everstiluutnantin sotilaalliset lahjat, maan tuntemus ja neuvokkuus ansaitsevat, kunhan Saarijärvi on vallattu, jota pidän mitä tärkeimpänä kaikissa suhteissa. Suosittelen tätä — mutta Herran ei pidä kuitenkaan tehdä mitään, joka aiheuttaisi huomattavampia tappioita, tästä antanee Herra Adlercreutz tarkemmat ohjeet.

Päämajassa Lapualla 13 pñä elokuuta 1808.

Mauritz Klingspor.”

5. Uusi suunnitelma Saarijärven valtaamiseksi 14. 8.

Kun evl v Fieandt oli perehtynyt tilanteeseen Karstulassa ja saanut tiedustelutulokset Saarijärveltä, hän ilmoitti, että vastassa oli 9 pataljoonaa ja 7 tykkiä. Etujoukot olivat Kalmarissa ja että Karstula ei tarjonnut hyvää puolustusasemaa.

Etujoukot käsittivät joitakin ratsueita husaareita ja kasakoita. Von Fieandt antoi Uudenmaan pataljoonan majuri Bláfieldille käskyn 15. 8. koulkata etujoukon selkään päävoiman hyökätessä tiellä. Vlastov vetäytyi ja vältti ansan. Von Fieandt'in joukot miehittivät Kalmarin ja etujoukoillaan Honkinevan tasan.

16. 8. lähetti von Fieandt Saarijärven kirkonkylästä muistikuvansa mukaan piirtämän karttaluonnoksen, josta ilmeni, että vihollinen oli val-

mistanut itselleen kahdet perättäiset asemat n 600—700 kyynärän levyisellä kapeikolla, jonka kautta oli kirkolle kuljettava (ilmeisesti on kyse Saarijärven ja Herajärven kannaksesta). Vlastov oli miehittänyt sahmet, joiden kautta Saarijärvi olisi saarostettavissa. Reserviä Vlastovilla oli Kuorelahden lisävoimat.

Samassa yhteydessä von Fieandt pyysi nopeasti lisäjoukoiksi Cronstedt'in prikaatia, koska ei kykenisi tehtävää täyttämään näillä voimillaan. Varsinaisia apujoukkoja hän ei saanut, mutta sensijaan parisataa täydennysmiestä.

Tilannekuva muuttui seuraavan kahden päivän aikana jonkinverran. Hän sai tietää mm, että Honkolassa oli suuri varasto. Evl von Fieandt antoi veljelleen vänr von Fieandt'ille tehtävän 100 miehellä tuhota ko varasto ja polttaa Suojoen silta. Partio paikallistuntemustaan hyväksikäyttäen eteni Mulikan tietä Mahlulle ja sieltä Kangashäkin kautta Honkolaan.

Otto von Fieandt sai 18. 8. tiedon, että Vlastovin etuvartiosto oli Kolkanlahdessa. Tämän johdosta von Fieandt lähetti seuraavana aamuna evl Furu-mark'in Savon jääkäripataljoonan ja Hämeenlinnan pataljoonan kanssa vahvistettuna von Post'in komentamalla rakuunaeskadroonalla etenemään Kalmarista Kalmunkoskelle ja sieltä edelleen Kolkanniemeen, hyökätäkseen etuvartion selkään

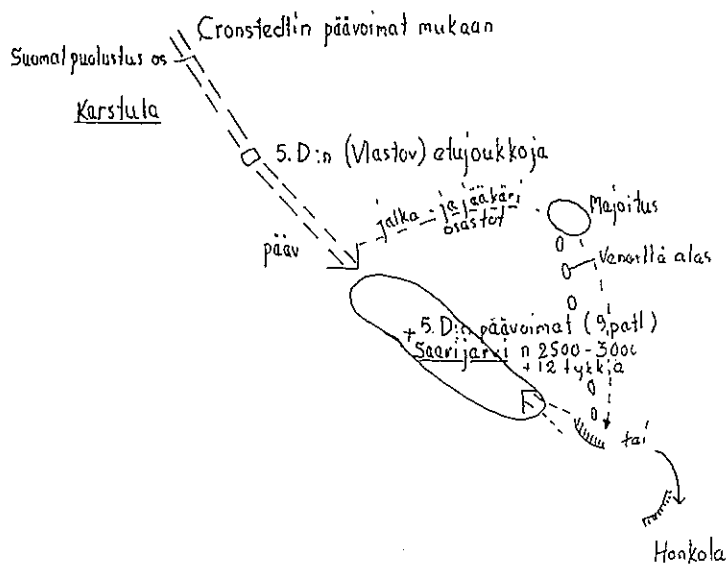
Otto von Fieandt'in koukkousidea 26.7.1808

☐ Länsi-Pohjan rykmentti
• Perho

+ Kivijärvi

Otto v Fieandt
n 1100 ☐ Lintulahti (Kyyjärvi)

☐ Ruotsalais osasto
Kiminki

ja sivustaan, päävoiman iskiessä maantien suunnassa. Pian todettiin, että vihollisen etuvartio oli-kin oletettua suurempi ja erinomaisissa asemissa. Furumark saikin nyt palaamiskäskyn.

20. 8. Saatiin ilmoitus partio von Fieandt'ilta, joka kertoi, että Kangashäkissä oli väijytyspartio nähnyt koko yön vihollisia marssivan Saarijärven suuntaan. 19. 9. He olivat yllättäneet vihollisen kuormaston. Taistelussa vihollinen menetti kaatuneina 2 ups ja 31 miestä sekä 100 hevoskuormaa. Kuormat tuhottiin, mutta partion oli väistyttävä metsään, kun Honkolasta tuli 500 miestä apuun. Kaapatut vangit kertoivat, että Kamenski ja Rajeovski olivat tulossa tuomaan Saarijärvelle 9 pataljoonaa ja 21 tykkiä sekä muutamia ratsueskadroonia.

Von Fieandt teki nyt päätöksen vetäytyä ylivoi-man pakottamana Lintulahteen, koska Kalmarin etuosasto saattoi milloin tahansa joutua vihollisen saartamaksi.

Samana päivänä kenttävartiosto joutuikin jo siirtymään Karstulaa kohti kun vihollisosasto oli ylittänyt Kalmunkosken pyrkien selustaan Mulikan kautta.

6. Uuden ratkaisun edessä

Otto von Fieandt sai samaan aikaan Adlercreutzilta ilmoituksen Alavuden voitosta ja päätti antautua taisteluun päävoimin jo Karstulassa. Muutaman päivän kuluttua saikin koukkaajames-tarimme keksiä parhaat vastakeinonsa Vlastovin

ylimeno- ja koukkaushyökkäystä vastaan Karstulassa. Näiden taistelujen jälkeen hän toteaa, että hänen joukkonsa oli huvennut 354 miehellä. Hän ei voinut muuta kuin antaa vetäytymiskäskyn, jotta säilyttäisi ylivoimaa vastaan edes jäljellä-olevat miehensä.

Niin alkoi marssi kohti Perhoa, jota marssia Runeberg kuvaava:

"Satulaansa tuijotti, käden pisti rintapieleen, muistunut ei piippu mieleen.

Mitä siinä miettikään, sit' ei tultu tietämään yksin neuvotella mahtoi, väki kulki, kuinka tahtoi"

Von Fieandt päättää itse päiväkirjansa ylevästi:

"Yrittänyt olen päällikkönä ja sotilaana tehdä kaikkeni Isänmaan puolesta, ei mitkään uhraus ole siinä ollut liian suuri — ja toivottavasti ne, jotka vastedes joutuvat samantapaisen komennuksen saamaan, oppivat tekemistäni virheistä, niin että kykenevät paremmin johtamaan Isänmaan menestykseksi ja omaksi kunniaukseen."

7. Loppuajatuksia

Otto von Fieandt oli aikalaisekseen raisu, rohkeaoitteinen ja sissihenkinen soturi, joka Sprengtporten'in koulussa oli vapautunut lineaaritaktiikan kahleista. Hän pystyi soveltamaan taktillisia menettelytapoja olevissa maasto- ja vihollisolosuhteissa.

Saarijärven "opeeraatio" on silloiset olosuhteet huomioonottaen ollut merkittävä sodan kokonaisratkaisussa ja eräs Keski-Suomessa käydyistä erikoisimpia.

Tätä seuraava Karstulan taistelu jo taas osoitti, että venäläisetkin olivat oppineet suomalaisilta koukkaustaidon.

Käytetyt lähteet

- Aarno Tavalla: Saarijärveläiset ja Otto Henrik von Fieandt Suomen sodassa
- Arvi Korhonen: Suomen historian käsikirja
- Suusanallinen perimätieto

Kadettikunta 20. 3.—1. 9. 1961

Kadettikunnan viimeaikaisesta toiminnasta ja hallituksen tekemistä päätöksistä tiedotetaan jäsenille seuraavaa:

Järjestötoiminnan kurssin järjestäminen

Kadettikunnan toimintasuunnitelman mukaisesti on suunniteltu järjestötoiminnan kurssin järjestämistä ja on tätä varten jo laadittu ohjelmaluonnoskin. Mainitunlaisten kurssien järjestämisessä on rahakysymys tärkeänä tekijänä ja eräänä mahdollisuutena on ajateltu järjestää ko kurssit vuosikokouksen yhteyteen. Koska useilla paikkakunnilla on kadettiipiireillä ja Upseeriliiton osastoilla yhteiset johtohenkilönsä ja muistakin syistä tuntuu siltä, että asiallisinta olisi järjestää nämä kurssit yhteistoiminnassa UL:n kanssa. Tässä mielessä onkin otettu yhteyttä UL:oon ja tältä pohjalta kehitetään hanketta edelleen.

Upseerin aatteellisen käsikirjan hankkiminen

Koska on todettu, että meillä ei ole kirjaa, joka esittäisi kokonaisnäemyksen maanpuolustuksesta ja upseerin asemasta siinä, niin Kadettikunnan hallitus katsoo, että tällaisen kirjan aikaansaaminen olisi erittäin suotavaa. Alustava suunnitelma kirjan kokoonpanoksi on laadittu. Koska tämänkin suunnitelman toteuttaminen vaatii runsaasti rahaa, niin tämä kysymys on saatava ensin ratkaistuksi. Mahdollisuuksia tutkitaan edelleen.

Pienoislipun hankkiminen

Kadettikunnan saatua vihdoinkin oman lippunsa on herännyt ajatus hankkia Kadettikunnalle pienoislippu, joka voitaisiin esim antaa lahjaesineenä määrättyissä tilaisuuksissa. Lipun valmistamisesta on hankittu hintatarjouksia ja hankkeen toteuttamismahdollisuuksista neuvotellaan edelleen.

Kylkirauta

Kylkiraudan kehittäminen kuuluu myös tämän vuoden toimintasuunnitelmiin. Sekä sisällön parantamiseksi että ulkoasun kohentamiseksi on tehty suunnitelmia, jotka toivotaan voitavan toteuttaa. Jotta lehden sisältö saataisiin entistä monipuolisemmaksi ja kiintoisammaksi, niin hallitus toivoo, että jäsenet lähettäisivät lehdelle enemmän kirjoituksia.

Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiö

Kuluneen vuoden aikana on kuollut kaikkiaan kymmenen kadettiupseeria, joista viiden omaisille on annettu tavanmukainen hautausavustus. Muusta avustustoiminnasta mainittakoon, että eräälle puutteessa olevalle evp-kadettiupseerille on avustuksena annettu mk 25.000:—.

S i n t e e r i

Hei, juu, Juuan Ville

Kohta Kadettikouluun saavuttuani (joulukuussa 1924) selosti tuvanesimies, sotilaan perikuva, kadettikersantti Reino Inkinen yllä olevassa otsikossa mainittua asiaa seuraavaan tapaan.

Haminan kadettikoulussa oli aikoinaan Villeniminen reipas kadetti Juuan pitäjältä. Hän on antanut aiheen siihen kadettien lempilauluun, joka kuuluu: Hei juu, Juuan Ville, Juuan Ville, hei. Tämä laulu on jokaisen kadetin osattava aina ja osattava hyvin.

En tiedä, onko kaikilla kadeteilla sama käsitys laulun alkuperästä kuin meillä aikoinaan. Tuntuu vain, ettei niin ole. Usein olen kuulevinani, että sana "Juuan" saa — tahallisesti tai tahattomasti — muodon "Juhan" tai "juuvvaan" (= juodaan). Viimeksi mainitun version mukaan kysymys olisi pelkästä juomalaulusta.

Kun laulu kuuluu kaikkien kadettijuhlien ohjelmaan, olisi sen alkuperän selvittäminen tärkeä, jotta se osattaisiin laulaa oikein (kuten Reino Inkinenkin haluaa). Jos kunnia kuuluu Juuan Villelle, annettakoon se hänelle. Eikö Kadettikoulun tai Kadettikunnan toimesta voitaisi tutkia, onko "Juuan Ville" todella antanut aiheen laululle?

Juuasta ei liene ollut kovin monta poikaa Haminan kadettikoulussa. On kuitenkin ollut eräs, joka voisi olla kyseinen Ville, nimittäin Emil Wilhelm Stenius, joka myöhemmin everstin arvon saavuttaneena oli Kuopion läänin kuvernöörinä vv 1905—11. Äskettäin ilmestynyt teos "Kuka kukin oli" sisältää hänestä seuraavat elämäkertatiedot.

"STENIUS, EMIL WILHELM, sotilas, hallintomies. — Synt. Juuka 27. 11. 1851, kuoli 16. 5. 1918; vanht lukkari Samuel Wilhelm S. ja l. vaimo Maria Jeannette Bernsten. Puol. Agnes Alexandra Nyholm 79, kuoli. 04; vanht apt. Alexander Fredrik N. ja Amalia Vilhelmina Skogling. — Kävi Haminan kadettik. 74. — Palv. 22. kenttätykistöpräk. 74—75, Viaporin linnoitustykistössä 75—81, Kuopion tarkk'ampujapatl. 81—91 ja 95—01, Oulun tarkk'ampujapatl. 91—95, Hämeenlinnan tarkk'ampujapatl. 01—02, Sommers, af Hällström & Waldensin konepajan isänn. Tampereella 03—05, Kuopion l. kuvernööri 05—11. — Kuopion kaup.valt.j. 91, 97 — 00. — Vänr. 74, luutn. 77, kapt 81, ev.luutn. 92, eversti 01.

Joensuun lyseon matrikkeli vuodelta 1927 sisältää pienin eroavaisuuksin samat asiat (äidiksi on kuitenkin merkitty ilmeisesti väärin lukkari S:n 2. vaimo). Lyseoon hän tuli 2 l:lle 1865. Kuvernöörinä olonsa jälkeen hän toimi vielä pankinjohtajana Pieksämäellä. Hänellä oli seuraavat kunniamerkit: St 3 l ritarimerkki 1879, Annan 3 l ritarimerkki 1884, St 2 l ritarimerkki 1889, Annan 2 l ritari-

merkki 1889, Annan 2 l ritarimerkki 1895 ja Pyhän Vladimirin 4 l ritarimerkki 1909.

Merkille pantava on vielä, että Emil Wilhelm Steniuksen elämä päättyi Valkoisen armeijan ensimmäisenä lippupäivänä 16. 5. 1918. Muistissa pysyvä päivä ansioituneen sotilaan lähdölle!

Stenius-suku on näytellyt Pohjois-Karjalassa varsin huomattavaa osaa 1700- ja 1800-luvuilla.

Pielisjärven kuulujen kirkkoherrojen Korpi-Jaakon ja Koski-Jaakon sukua lienee niissä lukuisissa Steniuksissa (yht 15), jotka edellä mainitun matrikkelin mukaan aloittivat opintonsa Joensuun lyseossa vv 1865—90.

He olivat kotoisin pääasiassa Pielisjärveltä, Nurmeksesta, Juuasta ja Tohmajärveltä. Neljä heistä kävi Haminan kadettikoulun ja kaksi palveli muuten entisessä sotaväessä. Kadettikoulun käyneistä seuraavat kolme olivat veljeksiä, Tohmajärven nimismiehen poikia:

- Axel Rudolf Gabriel, synt. 1857, everstiluutnantti ja tunnettu musiikkimies, oli rautateiden palveluksessa ja opettajana oppikouluissa, kuoli 8. 9. 1928 71 vuoden ikäisenä
- Karl Gustaf Mortimer, synt. 1859, eversti, palveli mm PIM:ssä ja Uudenmaan läänin II kutsuntatoimiston päällikkönä vv 1918—23.
- Glaës Richard, synt. 1863, eversti, palveli mm Topografikunnan (vast.) päällikkönä vv 1918—28.

Steniukset ovat olleet eturivin miehiä Pohjois-Karjalan puolustusjärjestelyissä. Jo Koski-Jaakko toimi innokkaasti v 1788 sodan alkaessa puolustuksen järjestämiseksi ja maanviljelijä Isak Stenius asettui 1808 Olli Tiaisen kanssa kotipitäjänsä Pielisjärven talonpoikaisjoukkojen johtajaksi vihollista vastaan, kerrotaan mm Isossa tietosanakirjassa.

Steniusten ja erityisesti Emil Wilhelmin esittely lienee Kylkiraudan lukijoille paikallaan siinäkin tapauksessa, että Juuasta löytyisi toinenkin Ville, joka on kadettien lempilaulun aiheena. Joka tapauksessa olisi toivottavaa, että Villen arvoitus ratkaisuun olisi myönteisessä tapauksessa hänen kuvansa — maalauksena, kohokuvana tai muistopatsaana — sijoitettaisiin Kadettikouluun nykyisten ja tulevien — ja miksei entistenkin — kadettien nähtäväksi. Ei liene mitään syytä epäillä, etteikö Villen elämänsä, varsinkin jos se on sellainen kuin Emil Wilhelm Steniuksen, kelpaisi esimerkiksi ja tavoitteeksi myös meidän aikamme kadettipolville.

Aarne Pietarinen
kadetti 393

KYLKIRAUDAN TOIMITUS on kääntynyt 1. kurssin kadetin kenrm Gustaf Ehrnroothin puoleen pyytäen häntä lausumaan edellisellä sivulla mainitusta asiasta mielipiteensä. Seuraavasta kenraali Ehrnroothin ystävällisesti antamasta vastauksesta selvinnee Juuan Villen alkuperä.

Aarne Pietarisen kirjoituksen johdosta voin kertoa seuraavaa. Laulu "Juuan Ville" esiintyi jo 1. kurssilla sanoilla "Heioo Johan lille" jne ja sen viritti mainio esilaulajamme Georg Lucander, nyk eversti evp. Tiedustelin asiaa häneltä, ja hän kertoi oppineensa laulun Itämeren rykmentissä (sittemmin Porin rykmentti) v 1918. Siihen kuuluu neessa ruotsinkielisessä pataljoonassa palveli pari Vapaussotaan osallistunutta ruotsinmaalaista upseeria, mm kapteeni Will Burman, joka toi laulun Ruotsista. Se oli marssilaulu joka meillä siirtyi ryhmästä ryhmään (huom sen ajan ryhmärivistö) ja päättyi rivistön yhteislauluun. En tiedä onko laulu alkujaan Ruotsin armeijassa syntynyt, vai onko se sinne muualta kulkeutunut. Mainittakoon vielä, että 1. kurssi lauloi suomalaisten marssilaulujen lisäksi myös ruotsalaisia ja jääkärien tuomia saksalaisia lauluja.

Tämä ei mielestäni vaikuta perinteellisen laulumme nykyiseen muotoon. Laulettakoon se kunnan Haminan kadetin sekä hänen esi-isänsä Korpi- ja Koski-Jaakkojen kunniaksi. Tunnetaanhan lukuisia muitakin kulkutarinoita ja lauluja, jotka vuosisatojen varrella ovat kulkeutuneet maasta maahan jos-

sain määrin muunnettuina. Esimerkkeinä mainittakoon "Marlborough s'en va-t-en guerre". Tämän kuuluisan herran sotaanlähtö ja kaatumishuhu on Ruotsissa pantu täysin syyttömän Mellbomin niskoille. Itse asiassa lienee tämä melko kansainvälinen sotilaslaulu Malplaquet'en taistelua 1709 vielä huomattavasti vanhempi eli Ranskan hugenottisodista 1560 luvulla. USA:n orjasodan tunnettu laulu "John Browns body — —" on myöskin laajalle levinnyt ja hänen ruumiinsa tilalle on pantu "muori", jonka haudan yli marssitaan. Viimeisenä ja ylevänä esimerkkinä mainittakoon kunniamarssimme, joka lienee muunnelma Tyrtaioksen ikivanhasta sotahymnistä Viktor Rydbergin kirjoittamana ja Jean Sibeliuksen säveltämänä.

Gustaf Ehrnrooth
kadetti 8

TOIMITUS yhtyy kenrm Ehrnroothin ehdotukseen perinnelaulumme säilyttämisestä suomalaistetuissa muodossa "Hei juu Juuan Ville" Eikö sitä muuten voitaisi ottaa uudelleen Kadettikoulun marssilauluohjelmistoon, jolloin perinne nykyisestään lujittuisi?

Uufispaloja

Uusi kranaattikivääri

USA:n armeijassa on otettu käyttöön uusi 40 mm kranaattikivääri, jolla ammutaan 170 g painavia herkästi räjähtäviä kranaatteja aina 400 m etäisyydelle. Ase on tarkoitettu ensisijaisesti käsi-kranaatin heittoetäisyyden ulkopuolella, mutta kranaatinheittimistön varmuusetäisyyden sisäpuolella olevia kaaritulita vaativia maaleja vastaan.

Lähtöpanoksen pieni kaasunpaine on mahdollistanut asean piipun tekemisen alumiinista. Aseen koko paino onkin vain 2,8 kg. Se ladataan takaa samoin kuin haulikko. Suuntaus tapahtuu jyvän ja hahlon avulla.

Norja varustautuu

Norja on saanut USA:lta ja Kanadalta 30. 6. 60 mennessä sotamateriaalia 243 milj:n Smk arvosta. Omatkaan uhraukset puolustuksen hyväksi eivät ole vähäiset, sillä mm ensivuodeksi on esitetty puolustusmenoihin varattavaksi 54 milj:n Smk vastaava määräraha.

Muurmankin—Petsamon rata

Venäläiset ovat tämän vuoden tammikuussa ottaneet käyttöön uuden rautatien, joka johtaa Muurmanskista Murmashin kautta Nikkelin kaupunkiin (kaivosalue). Luostarista haarautuu pistoraide Petsamon satamaan. Tämän 176 km pitkän radan rakentaminen on vienyt aikaa useita vuosia. Mainittakoon vain, että rataosalla on 340 erikokoista siltaa. Rata palvelee tietenkin rauhan aikana malmikuljetuksia, mutta sillä on myös erittäin huomattava sotilaallinen merkitys.

Ruotsi lisää sukellusvenekantaansa

Ruotsin laivanrakennusohjelmassa on nykyisin pääpaino sukellusveneissä. Siihen sisältynee mm kuuden 800 tn:n, kolmen 700 tn:n ja kuuden 400 tn:n sukellusveneen rakentaminen. Nykyisin lieneekin palveluskäytössä vain kuusi nykyaikaista 790 tn:n sukellusvenettä.

Rautatieohjuspatterit

Varsin pitkälle vietyä valmiutta tulevat aikanaan edustamaan USA:n rautatieohjuspatterit. Suunnitelmien mukaan tulisi USA:n rautateilla liikku- maan jatkuvasti 30—40 junaa, joissa kussakin olisi 4—5 11 000 km kantaman omaavaa Minuteman kauko-ohjusta. Patterit tulisivat olemaan aina toi- mintavalmiina. Tämän järjestelyn tarkoituksena olisi estää vastustajaa tuhoamasta ohjuksia niiden todetuissa kiinteissä lähetyspaikoissa. Ensimmäi- nen tällainen juna on jo olemassa.

Jälleen uusi ohjustyyppi

USA:n ilmavoimat eivät ole halunneet jättää muita puolustushaaroja huonommaksi ns kostoasei- den valmistuksessa. Ilmavoimilla on nimittäin ke- hitteillä ”Skybolt” niminen ydinkärjellä varustettu ohjus, joka tulee strategisen lennoston käyttöön. Se ammutaan ilmasta maamaaleihin. Kantama on 1600 km ja osumatarkkuus erittäin hyvä. Nopeus on niin suuri, että ohjusta tuskin pystytään tutkil- lakaan havaitsemaan. Ohjus on kaksivaiheinen ja käyttää kiinteää polttoainetta. B 52 tyyppinen pommikone voi ottaa niitä mukaansa 4 kpl. Täl- laisen ohjuksen suurin etu lienee siinä, että sen lähetyslaitteet ovat vaikeasti tuhottavissa. Skybolt tulee joukkojen käyttöön v 1964.

USA:n ilmavoimien toimintavalmius

Kuten tunnettua on USA:n strategisten ilmavoi- mien 1600 koneesta puolet jatkuvasti hälytysval- miudessa. Tiettyinä kriisikausina on 1/3 lentokone- määrästä vuorollaan ilmassa ydinräjähteet mukana. Maassa olevien koneiden miehistöjen osalta häly- tysvalmius merkitsee sitä, että ne ovat vuorotellen 72 t yhtämittaa 15 min:n lentoonlähtövalmiudessa. Koehälytyksissä ovat koneet olleet 10 minuutinkin sisällä ilmassa. Jokaisella lentäjällä on pieni eri- koisauto, joka on oltava öin ja päivin ”käden ulot- tuvilla”. Näillä autoilla on etuajo-oikeus jopa USA:n presidentin autoon nähden. Miehillä on häly- tyskautena aina mukanaan lentovarusteensa, hen- kilökohtainen aseensa ja lentopaperit, joihin sisäl- tyy mm kartat ja sinetöity kirjekuori koneen koh- teesta ja tehtävistä todellisen hälytyksen sattuessa. Koneiden huoltohenkilöstö on jatkuvasti työpai- kkoillaan.

Englannin maavoimien uudelleenjärjestely

V:n 1961/62 budjettiin on Englannissa varattu ensimmäisen kerran huomattavasti määrärahoja maavoimien varustuksen nykyaikaistamiseksi. Pyr- kimyksenä on lisätä sekä tulivoimaa että liikku- vuutta. Mm strategista liikkuvuutta parannetaan hankkimalla uutta lentokuljetuskalustoa siinä mää-

rin, että yhdellä kerralla pystytään kuljettamaan kaksi kevyesti varustettua prikaatia haluttuun paikkaan eri puolilla maailmaa, jos siellä vain on laskeutumismahdollisuudet. Raskas kalusto voi- daan kuljettaa toisessa portaassa erikoiskoneilla. Painopistesuuntiin varastoidaan materiaalia jo val- miiksi.

Maavoimien eli aktiiviarmeijan vahvuus oli 31. 12. 1960 n 233 000 miestä. Uudelleenjärjestelyn jälkeen tulisi vahvuus 1. 1. 1963 olemaan vähintään 165 000, mutta mahdollisesti 182 000 miestä, jotka kaikki olisivat ammattisotilaita. Jalkaväkeä tulee olemaan 61 pataljoonaa ja panssarijoukkoja 21 rykmenttiä. Lisäksi on siirtomaajoukkoja 19 pataljoonaa.

Polaris-sukellusveneet

USA:ssa on laskettu vesille 23:s ydinvoimaa käyt- tävä sukellusvene, joka on samalla seitsemäs Pola- ris-ohjuksilla varustettu. Se tulee palveluskäyttöön v 1962. Pohjois-Atlantilla risteilee tällä hetkellä ilmeisesti ainakin kaksi Polaris-ohjuksin varustet- tua sukellusvenettä. Tämän vuoden loppuun men- nessä veneitä pitäisi olla jo viisi. Tämä merkitsisi yhteensä 80 ohjusta. Veneille pystytään antamaan suoraan USA:sta radiolla toimintaohjeita.

Suunnitelmien mukaan pitäisi USA:lla v:een 1970 mennessä olla palveluskäytössä 100 ydinvoimalla kulkevaa sukellusvenettä, joista 45:llä olisi Polaris- ohjukset, 20 olisi tarkoitettu liikkuviksi valvonta- tutka-asemiksi ja loput olisivat torpeedoputkilla varustettuja taisteluveneitä.

Kaarituliaseiden kantamat lisääntyvät

Suurvallat ovat pyrkineet kohottamaan tavan- omaisten kaarituliaseiden kantamia aseiden painoa lisäämättä. Viime vuosina lieneekin päästy hyviin tuloksiin yhdistämällä ammuksen rakettipanos, joka alkaa toimia vasta jonkin ajan kuluttua siitä kun ammus on jättänyt putken.

Venäläiset lienevät kehittäneet mm:

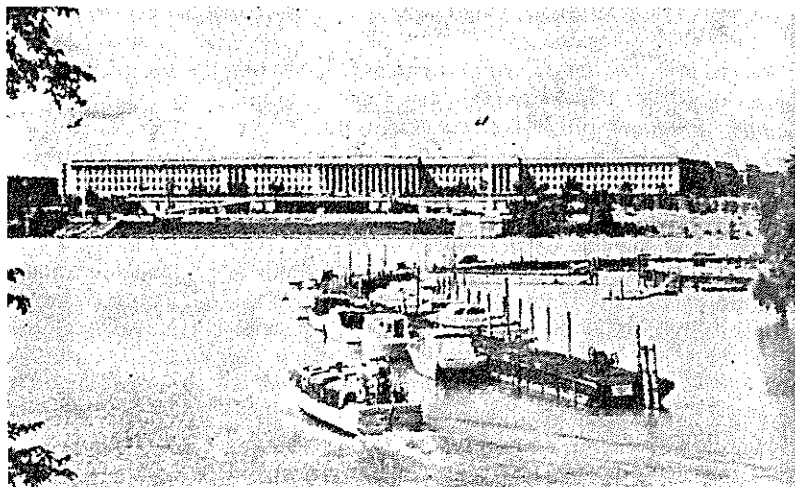
- 280 mm kenttätykin ammuksen, jonka paino on 284 kg ja kantama 86 km.
- 310 mm kenttätykin alikaliiperiammuksen, jonka kantama on 160 km ja
- raskaan kranaatinheitin rakettiammuksen, jonka kantama on 100 km.

Itävalta osti ruotsalaisia suihkuhävittäjiä

Itävalta otti vastaan viime kesänä 15 kpl Ruot- sista ostettuja Saab J 29 (lentävä tynnyri) suhku- koneita. Niitä pidetään erittäin sopivina rynnäkkö- hävittäjinä nopeutensa ja ketteryytensä takia. Kauppahinta oli kuitenkin vain 1/8 viimeisimpien mallien hinnasta. Siihen sisältyi lisäksi lentäjien ja kenttähenkilöstön useita kuukausia kestänyt kou- lutus Ruotsissa.

Pentagon

maailman merkittävin
pikkukaupunki

Jokainen suomalainen sotilashenkilö tuntee nimeltä USA:n puolustushallinnon (General Services Administration) esikuntarakennuksen Pentagonin.¹⁾ Läheskään kaikilla ei liene kuitenkaan oikeaa kuvaa laitoksen koosta.

Pentagon sijaitsee Washingtonissa ja on siis tavallaan kaupunki kaupungissa. "Kaupungiksi" tätä viisikulmaista rakennusta voinee sanoa jo senkin takia, että siellä työskentelee 28.000 ihmistä. Merkittävin se on siksi, että siellä voidaan tehdä mm päätös sodasta tai rauhasta.

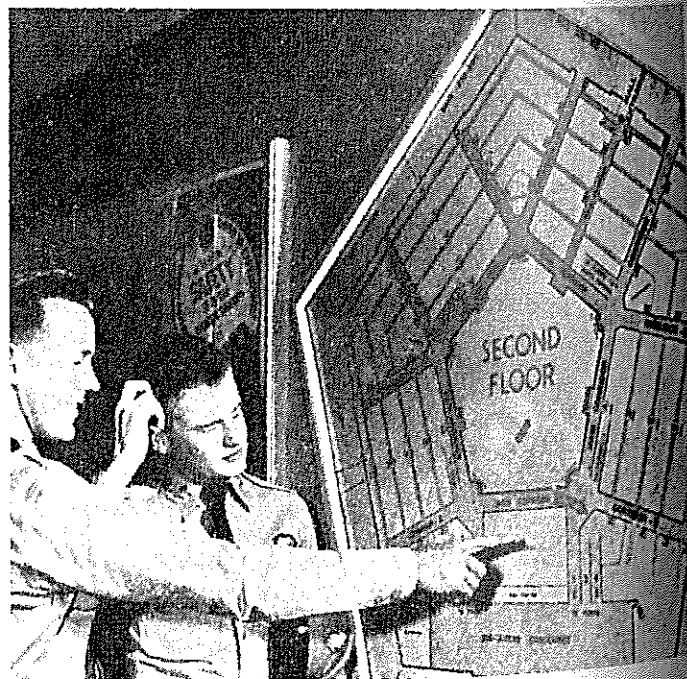
Rakennus valmistui v:n 1942 elokuussa. Siitä on kirjoitettu varsin paljon kaikenlaista. Pahat kielet kertovat mm nuorehkosta postinkantajasta, joka tuli tuomaan sinne sähkösanomaa. Hän eksyi kuitenkin rakennuksen 28 km käsittäviin käytäviin ja osasi kotinsa vasta eläkkeelle päässeenä ylipostimestarina!

Todellisuudessa Pentagon on kuitenkin täsmällisen organisaation ihme. Rakennuksen sisäisestä järjestyksestä vastaavat hallintoviranomaiset — joiden toiminta on muuten verrattavissa pikkukaupungin hallintoelimiin — väittävät, että jalkaisin pystyy pääsemään kuudessa minuutissa rakennuksen kaukaisimpaankin osaan.

Rakennuksessa on myös pyörätiet, joita pitkin lähetit kuljettavat kolmipyöräisillä pakettipyörillä talon omasta postitoimistosta päivittäin keskimäärin 13.000 postilähetystä vastaanottajille. Muuten tämä tuskin olisi mahdollistakaan, sillä rakennuksen vaatima maa-ala on 15 ha ja ympärysmitta 1,6 km. Sen jokaisessa sivussa on viisi kerrosta sekä välikerros ja kellarikerros. Kerroksiin päästään 150 rapun tai rullaportaan kautta.

Rakennuksen turvallisuudesta ja järjestyksestä vastaa oma 200 miehen vahvuinen turvallisuusvartiosto sekä 475 palonilmaisijaa. Turvallisuusvar-

tioston tarkkailuhuoneesta johdetaan toimenpiteet, joiden tarkoituksena on estää asiattomien pääsy rakennukseen. Tällainen valvonta on sängen tarpeellista, sillä rakennuksessa voi sattua mitä tahansa. Pentagonin alueeseen sisältyy mm 48 km yhdyskatuja ja 21 ylikäytävää ja siltaa. Alueella voi siten sattua esimerkiksi auto-onnettomuuksia. Turvallisuusvartiosto on joutunut poistamaan rakennukseen pyrkiviä "löylynlyömiä", jotka ovat halunneet antaa johtomiehille neuvojaan. Siellä on ollut ihmisiä, jotka ovat myyneet käymälässä whiskeyä laseittain. On ollut onnenpelaajia, on ollut tappeluita, itsemurhia ja kuolemantapauksia.

PENTAGONIN POHJAPIIRROS

¹⁾ Rakennuksessa toimivat puolustusministeriö ja puolustushaarojen esikunnat.

Alueella on 9.200 pysäköintipaikkaa ja siellä olevalta autoasemalta lähtee päivittäin 900 linja-autoa. Johtavien virkamiesten käytettävissä on helikopterikenttä, josta tapahtuu keskimäärin 165 lentoa kuukaudessa.

"Kaupungin" hallinnon on hoidettava myös rakennuksen puhelinyhteydet, mikä ei olekaan aivan pieni tehtävä. Rakennuksessa on 40.000 puhelinta, joihin välitetään päivittäin 280.000 puhelua. Noin 300.000 nidettä käsittävä kirjasto on pidettävä myös jatkuvasti toiminnassa.

Rakennuksessa on kuusi sotilaskotia, kolme ravintolaa ja yhdeksän ruokabaaria, joista yksi on kesäisin sijoitettu 2½ hehtaarin suuruiselle sisäpihalle. Näissä ruokailupaikoissa tarjotaan päivittäin 15.000—17.500 aterialla, 35.000 kuppia kahvia, 3.500 l maitoa ja 7.000 pulloa virvoitusjuomia. Joka päivä käytetään vettä n 4 milj litraa.

Kaupungissa on myös oma ostokeskus, jossa on kirjakauppa, pankki, lehtikioski, matkatoimisto, tavaraluottotoimisto, optillisen alan liike, suutari, räätäli, jalokivikauppa, kemikalikauppa ja kauppahalli. Kirkkoa ei ole, mutta joka päivä pidetään protestanttinen, katolinen ja juutalainen jumalanpalvelus.

Rakennuksen puhdistuksesta huolehtii 400 siivojaa. Puhdistus tapahtuu illalla ja aamuyöstä 85.000 lampun valossa. Työajan päätyttyä kerätään 13 tonnia jätettä.

Siisteydestä huolehtii myös 12—15 maalaria, jotka n 5 vuoden kiertokulun aikana maalaavat kaikki paikat kertaalleen. Nykyisin käytetään pastellivärejä miellyttävimmän työskentelyympäristön aikaansaamiseksi. Ilmastossa ei kyllä ole vikaa, sillä ilmastointilaitteet pitävät lämpötilan aina 22—25° välillä. Ilmankosteus on kesällä 50 % ja talvella 30 %.

Rakennus tuli maksamaan 83 miljoonaa dollaria (26,5 milj mk) ja se valmistui 16 kuukaudessa. Sitä tekemässä oli 13.000 rakennustyöläistä, jotka tekivät jatkuvasti kolmivuorotyötä. USA:n puolustusministeriö katsoo, että nämä kustannukset eivät ole menneet hukkaan. Aikaisemmin olivat puolustusvoimien suunnittelu- ja hallintovirastot sijoitettu 17 eri paikkaan. Nyt ne ovat pääpiirtein kaikki saman katon alla.

Aina paraatikunnossa...

Hyvin istuva puku — vaatturin tekemä — on sotilaille välttämätön. Te olette, ei vain esimiesten, vaan ennen kaikkea suuren yleisön katseitten kohteena. Teidän ryhdikkyyttänne korostaa yksilöllisesti valmistettu puku MYLLÖN tekemä. Todetkaa tämä. Pistäytykää tästä keskustelemassa. Sopiva kuosi ja kangas sekä MYLLÖN istuva leikkaus antavat Teille vapauttavan varmuuden.

... UPSEERITOVERINNE

TÄMÄN TIETÄVÄT

VIRKA- JA SIVIILIPUKIMO

T. I. MYLLÖ

Helsinki, puh. 30564

Kulmakatu 1 A

Kaskuja

Toisen maailmansodan aikanahan nähtiin ensimmäiset naispuoliset upseeritkin.

— Mitä pidätte sotilaselämästä, luutnantti? tiedusteli muuan sanomalehtimies eräältä hame-niekalta upseerilta.

— Ylettömän hankalaa, sir. Hirvittävää. Puolet ajastani kuluu vastatessani naispuolisille esiniaisilleni "Yes, madame". Ja toinen puoli ajastani kuluu vastaillessani "No, sir" miespuolisille esimiehilleni

Valkjärven varuskunnassa voimalaitoksen savupiippu liittyi tornimaiseen rakennukseen, jossa oli muutamia asuttavia huoneita. Voimalaitosrakennuksessa oli myös sauna. Erään naapurijoukko-osaston aliupseerin kerran kehuessa oman varuskuntansa mahtavuutta saa hän vastauksen: "Mitä tuo nyt sitten on, mutta meillä kun saunan savupiipussa asuu kaksi perhettä."

Sisällysluettelo

	Sivu
In Memoriam	4
Kenrl Kai Savonjousi: Mitä upseerinura on minulle antanut	6
Valttiet tri Weiho Wainio: Efta	7
Kapt N Lappalainen: NATO lännen suuri liittoutuma	10
Kad-alik Osmo Karanka: Kadettikoulu nykyisen kadetin silmin	14
Jälleenrakentava Länsi-Berliini	19
Maj Kalevi Kuusela: Majuri Otto von Fieandt koukkaajana ja sissijohtajana Keski-Suomessa v 1808	22
Sihteerin tiedotuksia	26
Aarne Pietarinen ja Gustaf Ehrnrooth: Hei, juu, Juuan Ville	27
Uutispaloja	28
Pentagon	30

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n jäsenlehti

Päätoimittaja: evl E Korpikoski, PEjäri-os,
puh 625801/2231

Toimitusneuvosto:

evl E Korpikoski (phj), majrt S Heinsonkoski
ja P Ojanperä, kaptt J Valtanen, L Koho,
N Lappalainen ja maist U Ryönänkoski

Toimitus:

— kapteeni N Lappalainen, PEjäri-os, 625801/2286
— majuri P Ojanperä, Fredrikink 16 A, 625801/
2177

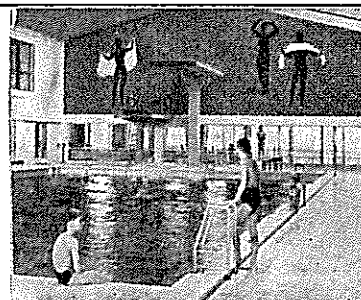
Ilmoitukset:

— Tmi Helka Maula
— ilmoituspäällikkö S Sivula, Uudenmaank 23 A 7,
Helsinki, puh 35872

Taloudenhoito:

rouva Irja Wonkka, Liisank 1, Helsinki,
12681/333

POSTISIIRTOTILI 30 909

Uimahalli

Uimahalli
Sauna
Hieronta
Pesula
Baari
Itsepalvelu-
ravintola
Uimahallin Maja
Kioski,
veikkaukset
Kaikki samassa
talossa

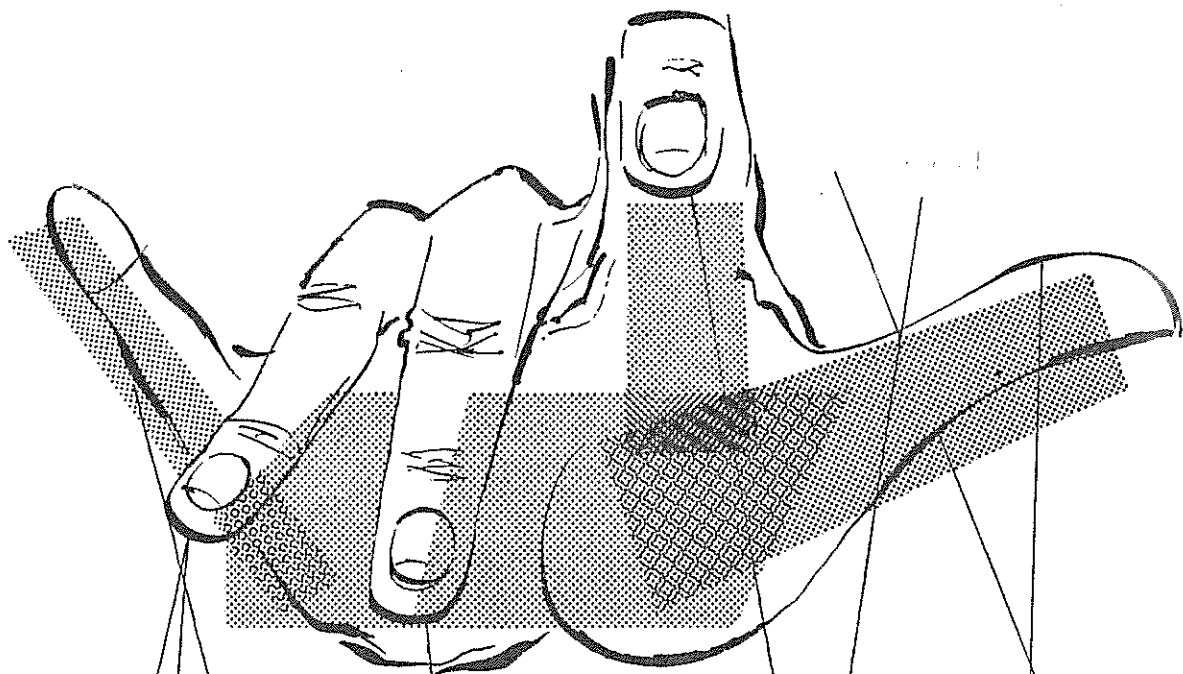
UIMAHALLITALO

Tampere, Pirkank. 10—12 p. 29460

*Syö Itikan makkaraa,
pysyt kunnossa!*

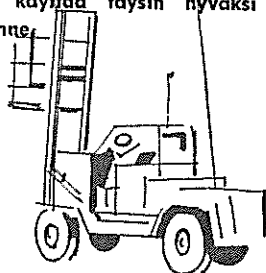
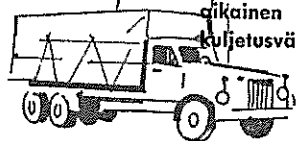
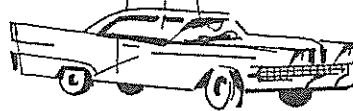
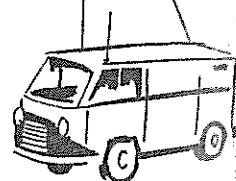
Osuusteurastamo Itikka

SEINÄJOKI

RADIO-ohjauksella pidätte ohjaket käsissänne

Työajaa? Hukka-aikaa? Riittämätöntä palvelua? — Ei enää nykyisin. Nyt johdetaan kuljetuksia ULA-radioilla omalta radioasemalta. Näin voitte tavoittaa autonne, bussinne ja kuorma-autonne missä tahansa ja koska tahansa 20—40 km säteellä. Olette aina tietoinen ajoneuvojenne sijainnista ja voitte ohjata niitä siten, että niiden kuormauskyky tulee käytettyä tehokkaammin hyödyksi. Tehkää kuten yhä useammat yritykset kaikkialla Suomessa — ottakaa avuksenne SRA:n Autoradioasema CT-20. Käyttäkää radioa hyväksenne rationalisoidessanne kuljetuksianne — se on uudenikäinen keino käyttää täysin hyväksi kuljetusvälineitänne.

OY LM ERICSSON AB

HELSINKI • FABIANINKATU 6 • PUHELIN 12141

